Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Scînteia tineretului

Organ Central al Uniunii Tineretului Muncitor

Anul XV, seria II-a nr. 3320 | 4 PAGINI — 20 BANI | Duminică 17 ianuarie 1960

Citiți pag. II-a

Din duminică în duminică

La fabrica de confecții „Flacăra" din Cluj calitatea confecțiilor este permanent în centrul atenției colectivului fabricii. Șeful serviciului tehnic Vitanyi Adalbert și Iudor Salomie șeful secției confecții de damă supraveghează continuu ca lucrul să fie bine executat.

Foto: AGERPRES

Recent, la Școala medie „I. L. Caragiale" din București, au început cursurile de pregătire pentru tinerii muncitori. Iată în fotografie un grup de tineri din diferite întreprinderi și instituții din Capitală. Ei urmează cursurile de pregătire în vederea examenelor de admitere pentru clasa VIII-a.

Foto: S. NICULESCU

Consfătuire cu conducătorii întreprinderilor care cooperează la fabricarea tractorului romînesc

Ministerul Industriei Grele a organizat sîmbătă, la Orașul Stalin, o consfătuire cu conducătorii întreprinderilor care cooperează la fabricarea tractorului romînesc. Cu acest prilej s-a analizat felul în care întreprinderile și-au îndeplinit contractele economice de cooperare pentru realizarea ritmică a planului de producție.

Tov. Emil Onișa, director general al Uzinelor „Ernst Thälmann", care a prezentat darea de seamă, a arătat că la depășirea planului din anul trecut cu 2.000 de tractoare și 200 de motoare o contribuție prețioasă au adus întreprinderile colaboratoare. Uzinele „Steagul Roșu" din Orașul Stalin, „Electroprecizia"-Săcele, fabrica „Jan Fabnghi" și Fabrica de cauciuc din Orașul Stalin, uzinele „Triumf"-Cluj, „Vitrometan"-Mediaș și altele, au livrat la timp și chiar înainte de termen materialele contractate. Nu la fel au procedat uzinele „Vasile Tudose"-Colibași, „Electroaparataj"-București, Fabrica de rulmenți Bîrlad, Combinatul metalurgic Reșița, Combinatul Siderurgic Hunedoara, Uzinele „23 August"-București, care au livrat cu întîrziere unele piese și materiale contractate, uneori necorespunzătoare din punct de vedere calitativ. Din această cauză unele secții ale uzinelor „Ernst Thälmann" au fost nevoite să lucreze în salturi.

Participanții la consfătuire, care au luat cuvîntul la discuții, au arătat măsurile luate pentru lichidarea lipsurilor ivite în vederea livrării la timp a pieselor de bună calitate și s-au angajat să îmbunătățească activitatea de cooperare.

Patru tineri la poarta viitorului

A sunat o sirenă. Apoi alta și alta... Și iată că printre noile blocuri in construcție din fața uzinelor I. O. R. trec gălăgioși și grăbiți cu mape și serviete grele sub braț aproape o sută de tineri muncitori. Meșterii și ceilalți muncitori vîrstnici ieșiți din schimb, plini de înțelegere, le fac loc zîmbind și ei pornesc grupuri, grupuri pe Bulevardul Muncii.

Apoi sălile de cursuri ale școlii medii serale îi primesc și pentru patru ceasuri locul șublerelor îl iau creioanele și stilourile, iar cărțile și caietele pe cel al desenelor tehnice rămase pe suportul strungurilor, în secții, ateliere.

In una din clase, a X-a, doi tineri își scot grăbiți cărțile și caietele așezîndu-le în bănci. Apoi se privesc bucuroși și unul din ei spune: „E-n regulă! Nici o absență!... Toți din brigada a 15-a sîntem prezenți!..."

Hotărîrea

La I. O. R. sînt organizate 52 brigăzi de producție ale tineretului. Din toate aceste brigăzi, cîte unul, cîte doi tineri sînt înscriși la cursurile școlii medii serale. Însă o brigadă, a 15-a, are ca școlari pe toți membrii ei. Cei patru tineri strungari au hotărît să învețe cu toții.

Totuși hotărîrea nu s-a luat atît de ușor. Doi, Barta Ernest șeful brigăzii și Nicolae Răzăilă, începea cu clasa a X-a, Ion Troșca trebuia să dea bătălia nu numai cu clasa a XI-a, ci și cu maturitatea. Întrebări „hamletiene" îl frămîntau: „să mă duc, să nu mă duc?"... „Să las pentru la anu', ca să mă mai pregătesc?"... Pînă la urmă a mărturisit aceste îndoieli și lui Barta. Acesta l-a privit ca pe unul căzut din lună.

— Ia te uită!? Curioase gînduri îți mai veniră. Eu mă zbat să-l lămuresc și pe Ghinită să înceapă clasa a VIII și acum vii și tu?

În pauza prînzului, Constantin Ghinită s-a trezit cu toată brigada pe capul lui.

— Ei, te hotărăști? l-a întrebat Barta.

— Zău c-o să-mi fie greu, a început iarăși acesta. Sînt zece ani aproape de cînd n-am mai pus mîna pe carte. Și pe lîngă asta și școală, ce, e joacă? Să vină cum să descurcați voi și... la anul poate mă înscriu...

— Nu, te înscrii acum ce vei frate dragă. Ce-i în mînă nu-i mincinună!

Și Răzăilă a început să-i demonstreze toate avantajele învățăturii, încheind hotărît: „Iar că te ajutăm noi! Și eu și șeful. Dacă nu vom putea, te ajută și Troșca, că el intră într-a XI-a!

> Despre o brigadă de tineret fruntașă în muncă și la învățătură

Pînă la urmă l-au convins că poate și mai ales că, pentru a nu rămîne în urmă, trebuie să se înscrie. Și astăzi, toată brigada a 15-a muncește și învață!

3 propuneri

„Fruntași în producție, fruntași la învățătură!" Lupta cu timpul o duc acum pe două fronturi: la strungurile lor paralele și în pregătirea lecțiilor.

De la bun început Barta le-a spus: „dacă o să fim fruntași în producție, o să reușim și la învățătură!" Au căzut repede cu toții de acord că așa e bine. Concret, fiecare s-a angajat să-și depășească planul de producție lunar cu 10 la sută și să nu dea nici o piesă rebut.

Să iei hotărîri e întotdeauna mai ușor decît să le îndeplinești. Trecuse o jumătate de lună și liniile roșii pe graficul brigăzii urcau cu încetinitorul. Au cunoscut frămîntări: cum să biruie timpul, „dușmanul" ce li se punea parcă de-a curmezișul? Și iată că la Barta s-a început să vină bănuieli cu propunerile.

— De azi încolo să venim în secție cu o jumătate de oră mai devreme, a propus Răzăilă. Preluăm schimbul aproape din mers și eliminăm timpii morți cu pregătirea mașinii și a sculelor de producție...

— Nici o plimbare prin secție! a sărit și Troșca. Și, apoi, ne-a calculat de îndată cum fiecare pierde pe puțin o jumătate de oră zilnic cu diverse „treburi" prin secție.

— Iar eu o să vă ajut, cu toții să dați lucrări mai grele, și de categoria a 5-a și a 6-a, s-a oferit Ghinită.

Consfătuirea de producție a brigăzii a aprobat propunerile transformîndu-le în hotărîri. Rezultatele s-au văzut imediat. Pe luna octombrie graficul a arătat depășirea de 16 la sută iar pe noiembrie de 20 la sută. Împreună cu zero rebuturi, zero abateri, aceste realizări au făcut ca brigada să fie printre fruntașele uzinei.

Apar și alte secrete

La învățătură hotărîrea brigăzii este ca toți să încheie anul cu media 9. Această notă e asemenea unei cifre de plan.

Cursurile au loc și dimineața și după amiaza, adică în două schimburi. A fost prima ușurare adusă elevilor pentru a nu perturba schimburile din producție. Dar această înlesnire n-a adus imediat și notele așteptate. Cîte

VASILE IOSIF

(Continuare în pag. 3-a)

În apropierea Fabricii de fire și fibre sintetice din relon de la Săvinești s-a construit noua stație de fabricarea relonului fibră înlocuitoare a linei. În fotografie: aspect interior al stației de relon unde se efectuează ultimele lucrări de montaj și finisare.

Foto: AGERPRES

DIN VIAȚA ȘI MUNCA TINERETULUI

56.900 lei economii

Tînărul muncitor comunist Mihai Pavel de la Combinatul forestier „A V-a aniversare a R.P.R." din Fălticeni, adeseori cerceta movilele de rumeguș din spatele secției de mașini-unelte. Oamenii l-au întrebat:

— Ce tot socotești atîta?

— Mă gîndesc cum să evacuăm mai repede rumegușul. Noi îl strîngem din secție și-l depozităm aici, apoi 4 oameni îl încarcă în remorci. Oare nu am putea mecaniza acest proces de evacuare a rumegușului?

Peste cîteva zile Mihai Pavel a prezentat cabinetului tehnic o nouă propunere de inovație: instalarea unei benzi transportoare a rumegușului și încărcarea lui mecanizată în remorci.

La puțin timp, propunerea de inovație a fost aplicată. Prin introducerea sistemului mecanizat de evacuare a rumegușului cei 4 oameni ce efectuau manual această operație pot fi folosiți în alte locuri de muncă, evacuarea rumegușului se face într-un timp extrem de scurt iar economiile anuale realizate se ridică la suma de 15.115 lei.

Și aceasta nu e singura inovație realizată de tînărul comunist Mihai Pavel în anul 1959. Cele cinci inovații propuse aduc economii anuale în valoare de 56.800 lei.

C. CRACIUN
corespondent voluntar

Primele examene — primele succese

La Institutul Agronomic „Dr. Petru Groza" din Cluj a început sesiunea de examene. Cele 6 grupe ale anului V au susținut zilele acestea examenul de îmbunătățiri funciare, economie agrară și fitotehnie.

— Rezultatele?

— Foarte bune!

În grupa 101 care a dat examen la fitotehnie, toți studenții s-au prezentat la examen. Nu s-a luat nici un cinci, doar un singur șase s-a rătăcit într-un index. Cele mai mari calificative le-au obținut Constantin Bernadei, Rozina Ben și alții. Nici grupa 102 nu a fost mai prejos. La examenul de îmbunătățiri funciare la care notele s-au dat de la șapte în sus. În acest examen studentul Dumitru Dacian a dat răspunsul cel mai bun. Grupa 104, la examenul de Economie agrară a obținut de asemenea rezultate foarte bune. Celelalte trei grupe ale anului (103, 105 și 106) s-au menținut de asemenea la nivelul grupelor de mai sus.

— Cum se explică aceste rezultate bune?

— În primul rînd studenții au fost ajutați în obținerea acestor rezultate, datorită muncii de studiu și documentare, atît în cursul anilor anteriori de studii cît și în semestrul ce s-a terminat. Practica de peste vară a fost un mare ajutor pentru însușirea temeinică a cunoștințelor teoretice. Cursul de zootehnie fiind de o calitate superioară le-a ușurat studenților însușirea cunoștințelor din materia respectivă. De aici și rezultatele bune. De mare importanță au fost și celelalte măsuri luate în vederea sesiunii: protecții organizate de către catedrele institutului, afișarea din timp a bibliografiei, activitatea intensă a comisiei profesionale pe institut. Măsurile luate de organizația U.T.M. și asociația studențească au ajutat și ele pregătirea studenților: menținerea deschisă a sălilor de lectură pînă la ora 24, agitația vizuală, formarea de grupe de învățătură, precum și analizarea situației profesionale din timp în adunările generale U.T.M.

Rezultatele obținute, conștiinciozitatea și perseverența cu care s-au pregătit, ne dovedesc că studenții anului V al Institutului agronomic sînt conștienți de sarcina pe care o au de a se pregăti temeinic pentru a deveni cadre calificate de ingineri agronomi pentru agricultura noastră socialistă.

VOICU LASCUȘ
student

Maestria artistică a tinerilor dansatori din comuna Poiana raionul Răcari a devenit cunoscută în întregul raion. În fotografie: tinerii dansatori în timpul unei repetiții.

Foto: N. SCARLET

Autoservirea studențească

În primele zile, unii studenți mai sceptici, spuneau: „Mai mult o să se încurce lucrurile... Nu, nu se poate". Ceilalți însă, de astă dată cei mulți, au privit cu încredere măsurile luate și le-au sprijinit. Spuneau: „Autoservirea este un lucru bun. Simplifică, ne face să cîștigăm timp".

Inițial s-a încercat cu titlu de experiență la cantina din strada Doamnei nr. 1 a Universității „C. I. Parhon" din București. Dar după cîteva zile, la cererea studenților, la toate cele șase cantine ale Universității „C. I. Parhon" din București s-a trecut la noua metodă de servire a mesei — *autoservirea*.

În aceste zile studenții s-au obișnuit și își servesc singuri masa. A trecut numai o lună de la aplicarea acestei metode și rezultatele sînt evidente. Cantina și în general servitul mesei are un aspect mai civilizat, mai îngrijit, deoarece înșiși studenții se preocupă de acest lucru. Au dispărut orele de aglomerație, deși numărul studenților care servesc masa la cantină a crescut.

Studenții îndrăgesc autoservirea deoarece își dau seama de utilitatea ei. Explicația o dau în caietul de sugestii, studentele Gîngă Aglaia și Andronache Elena din anul III al Facultății de istorie. *„Pentru noi studenții timpul e foarte prețios. O bună parte din timp ni-l răpea așteptatul la cantină. Autoservirea înlătură acest neajuns".*

Dar, totodată, prin autoservire se realizează la cele șase cantine ale Universității importante economii bănești: *85.800 lei*. Această sumă se obține prin repartizarea unei părți din personal în alte munci ceea ce duce la micșorarea fondului de salarii. Se mai economisesc apoi 27.000 lei rezultați din centralizarea aprovizionării: în total o economie de *112.800 lei anual*.

Autoservirea se aplică de numai o lună de zile. Dar vestea frumoaselor rezultate a ajuns departe în țară. În București au venit numeroase delegații din centrele universitare Cluj, Timișoara, Iași, Galați, pentru a studia experiența deja dobîndită. Studenții Universității „C. I. Parhon" împărtășesc cu bucurie din experiența lor în problema autoservirii.

Iată o acțiune interesantă, folositoare care face cinste studenților noștri.

NICOLAE ARSENIE

Însemnări

Fîntîna din poveste

de Dan Deșliu

Tocmai am ascultat răsunînd sub bagheta unui dirijor de pe lîngă Cercul Polar, acea Rapsodie Romînă care ne farmecă inimile de aproape jumătate secol; acum zîmbesc, la o amintire...

Amicul X, meloman rafinat și om de treabă, de altfel, cunoscînd pe dinafară zeci de partituri celebre, îmi explica odată că acest gen de muzică nu mai rezistă.

— E prea aproape de folclor — zicea dînsul — ori arta modernă pretinde altceva: subtilizare, abstracție, participare cerebrală intensă.

Tăceam, căci sînt ignorant în materie și m-aș fi jenat să citez nume ilustre pentru a-l contrazice.

Ne găseam la mii de kilometri de țară, cu niște treburi pe țărmul Atlanticului. Oftările oceanului adiau vag pînă la noi, ca un ecou înăbușit de clopot, în codri. Tăceam și depănam în mine, ca pe niște boabe de chihlimbar, crîmpeie de cîntec.

„După un semn
Clătinînd catargele,
Tremură largele
Vase de lemn:
Niște cetăți
Plutind pe marile
Și mișcătoarele
Pustietăți
. . . .
De-i goni fie norocul,
Fie idealurile,
Te urmează în tot locul
Vînturile, valurile
. . . .
Și mai fac ce fac demult,
Vara, doina mi-o ascult:
Pe cărarea spre izvor,
Ce le-am dat-o tuturor,
Împlinindu-și cofeile
Mi-o cîntă femeile".

Hotărît lucru — mi-am zis — prietenul meu n-are dreptate! Eminescu, tipul artistului nostru de geniu, este și azi cel mai modern poet romîn, fiind totodată cel mai înrudit cu folclorul. Înrudit nu așa, pe departe, ci în chip izbitor, cu o asemănare ca între fiu și părinte. De acolo rafinamentul, subtilitatea stilului eminescian.

Arta populară e „simplă" doar pentru miopi; undele calme, bătînd în ultramarin, indică profunzimi amețitoare. Marii vrăjitori ai cuvintelor și sunetelor, ai formelor și culorilor, au fost cei care s-au învrednicit să răzbească mai adînc în acele regiuni fabuloase. Astfel, la noi, Eminescu și Creangă, Sadoveanu și Arghezi, Grigorescu și Luchian, George Enescu...

Folclorul condensează artisticește formidabila experiență a poporului: milenii de istorie, cugetări filozofice și morale, observații asupra omului și naturii, sînt exprimate în imagini măiestre, la șlefuirea cărora au conlucrat zeci de generații, milioane de indivizi. Tocmai de aceea, estetica marxist-leninistă pune un accent deosebit pe arta populară în formarea și educarea gustului maselor.

Subliniind importanța acestui tezaur, V. I. Lenin arata că pe baza materialului folcloric s-ar putea alcătui „o admirabilă cercetare a năzuințelor și așteptărilor poporului".

Creația populară din țara noastră oferă în această privință un material excepțional. Basmele și legendele, zicătorile și proverbele doinele și baladele, cîntecele de lume și cele de vitejie dezvăluie din plin caracterul poporului nostru, sentimentele și aspirațiile sale. În marile balade este descrisă plastic lupta împotriva asupririi străine, împotriva ciocoilor și vătafilor. Figuri de eroi legendari ca Toma Alimoș, Gruia lui Novac, Corbea, Pintea Viteazul, sînt modele ale genului. În afară de Scrisoarea III-a eminesciană, mi se pare foarte dificil a se indica alte opere culte comparabile cu aceste capodopere ale geniului popular.

Dragostea de muncă, biciuirea trîndăviei și a exploatării sînt teme esențiale în poezie ca și în cîntecul romînesc:

„Spune-le-am eu domnilor,
banii nu se fac ușor,
banii nu se fac așa,
stînd la crîșmă și a bea;
banii se fac la pădure,
din firiz și din secure!"

Flăcăul de la țară, venit în București să se angajeze la fabrica sau uzina patronului, trimite maicii sale o icoană vie, concisă și sugestivă a iadului capitalist:

„Tot mi-ai zis, maică, să-ți scriu
dacă-n București eu viu,
cum e viața pe aici,
cum se umblă prin fabrici...
Eu îți scriu, măicuța mea,
numai nu te supăra:
lucru-i greu, periculos,
scoate măduva din os!
Intri-n slujbă dimineața,
nu ești sigur cu viața,
mai veni-vei cum te-ai dus,
ori aduce-te-or pe sus!"

La rîndul ei, slujnica boierească își exprimă soarta tragică în cuvinte de o sobrietate exemplară:

„Sărace brîncile mele,
mult lucră străini cu ele!"

Așa dar, brîncile (mîinile) deci *forța de muncă*, au devenit în condițiile exploatării capitaliste, un fel de mecanisme la cheremul stăpînului!

Cu toate greutățile prin care trece, poporul își păstrează optimismul, încrederea în viitor; farmecul iubirii, relația omului cu natura, generează imagini memorabile. Care artist cult a rostit vreodată o comparație mai grațioasă ca aceasta:

„Nu știu, luna pe cer trece,
ori mîndra la apă merge?
Și-așa umblă de frumos,
pare că scrie pe jos!"

Dar asemenea personificări ale dragostei:

„Vai de mine, ce de om,
parcă a-nflorit un pom!"
. . . .
„Mîndro, de dragostea noastră
a-nflorit un măr pe coastă..."

Dar o mai inedită și mișcătoare solie:

„Poruncitu-mi-a mîndra,
pe trei pui de turturea,
d-seară să viu la ea..."

Sau mai duioase și mai grave accente de melancolie:

„Mîndro, cînd oi muri eu,
să vii la mormîntul meu
și te razimă de cruce,
să-mi mai spui o vorbă dulce".

Oare se poate cînta mai plastic și mai concis bucuria înnoirii

(Continuare în pag. 3-a)

„Domnișoarele" și agricultura pe... asfalt

FOILETON

...În sfîrșit, după patru ani de școală, Elisabeta Șerban s-a văzut cu diplomă de tehnician agronom în mînă. S-a uitat la ea, a răsucit-o pe toate părțile și a zîmbit suav. Vasăzică e agronom și deci trebuie să meargă la țară. „Trebuie să fie interesant la țară", cugetă ea. Seara, s-a gîndit îndelung, toropită de o dulce visare. Ce frumos, ce idilic va fi acolo. O să alerge toată ziua pe covoare de iarbă pufoasă și flori, o să se joace cu mieii, care — drăgălașii — or să-i lingă ca niște prostuți, cu limbile lor zefirii, degetele ei fine, catifelate. Apoi, serile de la țară, cu parfumul lor de liliac îmbătător... Ce satisfacții imense pentru inima ei delicată!

Înaripată de aceste visuri, fosta bursieră a Școlii agricole din Mizil a plecat în 1954 acolo unde fusese repartizată: la Călărași.

Se vede însă că i-a fost scris „domnișoarei" să aibă multe deziluzii în tinerețea ei. La țară, în Bărăgan, nici tu covoare de iarbă, nici mielușei prostuți, care să-i lingă mîna de bună voie, nici seri parfumate cu miros de liliac... În schimb erau multe zile de praf, cu arșiță, cu noroi și chiar ploaie. Apoi, lipsea ceea ce credea ea că se găsește din belșug la țară: liniștea, acea liniște adîncă, idilică, pașnică. Dimpotrivă, aici oamenii se agitau, munceau de dimineața pînă seara, o sîcîiau cu întrebări, cu sarcini. Era nevoită să meargă pe cîmp, prin praf. Adică totul era altfel decît în visele ei roze și diafane pe care și le plăsmuise în Mizil. Și „domnișoara" se întreba în seri de cumplite frămîntări: adică aici să-și ducă ea viața? Să părăsească ea Mizilul, cu asfalt și șosea prin centru, pentru Bărăgan?

Așa că într-o bună zi, Mizilul s-a trezit iar cu „domnișoara" pe asfaltul lui. Au urmat zile de destindere și... încercări pe ici pe colo. După o vreme, domnișoara cea plină de visuri s-a văzut în sfîrșit instalată pe un scaun comod, între hîrțoage și dosare, la C.S.C. Mizil, ca statisticiană. Deloc aer parfumat, de loc mielușei prostuți, dar oricum, viața era mult mai tihnită aici, decît într-un sat din Bărăgan cu arșiță și cu praf. Numai că „domnișoarei" din Mizil i-a fost dat să n-aibă prea multă parte de tihna asta: s-a desființat C.S.C.-ul. Ce era să facă? Să plece la țară după ce toate visurile i se spulberaseră? Nicidecum. A găsit un post la O.R.A.C.A. Pasă-mi-te, ghinioanele se țineau lanț de ea. Cei de la O.R.A.C.A. i-au desființat într-o bună zi postul din schemă. Ce să facă? Mulți o sfătuiau să meargă la țară... „Domnișoara" era în mare dilemă. Să lase Mizilul și să plece la țară... A mai așteptat. Poate se ivește totuși ceva. Într-adevăr, s-a ivit ceva în toamna lui 1957: casieră la C.E.C. Mizil. Acolo se află și în prezent. În ultimii doi ani a dus-o binișor aici. E liniște, nu-i bătaie de cap, nu soare, nu praf, nu arșiță. Iată însă că de la o vreme a început să se cam plictisească și aici. Ar vrea să plece altundeva. Să plece oriunde, dar nu la țară, nu în agricultură. Asta n-o mai face în nici un chip. Prea brutal i s-au spulberat iluziile ei... agrare. Ar vrea ceva, o aventură într-un oraș mare, dacă ar fi posibil cumva să se căsătorească cu cineva (indiferent cine) care să aibă un post în București...

— Ehe, de-ar apare ceva serios pe „ecran", oftează ea, cum mi-aș mai lua zborul...

★

Ana Ceptureanu, „domnișoara" numărul doi, are 21 de ani și-i absolventă din anul 1955 a aceleași școli agricole din Mizil. Profesia ei, deci, agronom. Ocupația? Telefonistă la P.T.T. Mizil. Pe bună dreptate o să

N. BARBU

(Continuare în pag. 3-a)

Din duminică în duminică

Să cunoaștem comorile Muzeului de Artă al R.P.R.

Un portret de Velasquez

În fața acestei pînze mici, expusă într-o ramă grea aurită în sălile spaniole ale Muzeului de Artă, refaci în gînd imaginea marelui realist care ne-a dăruit-o. Spaniolul Diego Rodriguez de Silva Velasquez (1599—1660) poate sta alături de marii reprezentanți ai picturii secolului XVII, Rembrandt și Rubens. Geniul său multilateral a dat opere nemuritoare în toate genurile picturii. Maestrul spaniol ne-a lăsat mari compoziții istorice, scene din viața oamenilor simpli; el rămîne însă maestrul inegalat al portretului: penelul său a surprins pe pînză o galerie impresionantă de chipuri de contemporani, însemnată de pecetea unui realism profund, unei înțelegeri superioare a psihologiei eroilor săi.

Fiecare dintre portrete dezvăluie lumea sufletească a omului, frămîntările lui, aduce reflexul epocii în care trăiește. Oameni din popor și regi, bufoni și papi, fete simple maja spaniole i-au pozat lui Velasquez; fiecare din pînzele sale impresionează și astăzi prin adevărul și adîncimea caracterizării, prin puterea de individualizare, vigoarea stilului și măiestria desăvîrșită a tehnicii picturale.

Dar să revenim la portretul din sala spaniolă. Pe un fond întunecat se detașează, încadrată de pălăria neagră ornată de o pană vișinie și gulerul înalt al hainei fața palidă a unui bărbat a cărui mustață roșcată evidențiază o bărbie masivă: e regele Filip al IV-lea al Spaniei, contemporanul lui Velasquez. Haina simplă, fondul sumbru lasă ca întreaga atenție a privitorului să se concentreze asupra feței. E în concepția tabloului o desăvîrșită simplitate; fața și așezarea trufașă a capului sînt singurele mijloace ale caracterizării. Portretul lucrat de Velasquez nu are nimic din obișnuitele portrete ale persoanelor regale. Un anume canon al „portretului de curte" a populat galeriile palatelor cu o imagine convențională, voit idilică a vieții și chipului regilor europeni. Poze căutate, gesturi rigide, fețe încremenite în zîmbete stereotipe, cai nărăvași, ciini de vînătoare, peisaje somptuoase și haine de gală, cam aceasta e recuzita picturii „de curte", lingușitoare și lipsită de adevăr.

Marele realist a repudiat această schemă. Pe suprafața mică a pînzei de la Muzeul de Artă, Velasquez a surprins chipul degenerat al unui plictisit de viață, leneș și lipsit de vlagă. Fața palidă, expresia ochilor obosiți de petreceri, întorsătura plină de trufie a capului, dezvăluie răceala acestui monarh, disprețul agresiv față de oameni, absența voinței, caracterul sumbru. Marele pictor realizează în acest portret nu un elogiu, ci o demascare. Augustul său model e arătat în toată mărunția lui sufletească, pictorul dezaprobă și condamnă orgoliul nemăsurat al regelui.

În slujba caracterizării psihologice — această demascare severă — Velasquez concentrează arta sa într-o desăvîrșită reținere. Simplitatea austeră a construcției, economia și gustul realizării artistice, gama culorilor arămii și rubinii alături de tonuri uleioase, pline, întunecate slujesc caracterizarea lui Filip al IV-lea în spiritul unei mari autenticități istorice și umane.

În fața acestei pînze mici trăim revelația plină a marei picturi realiste.

MARIANA GELAG

Aflați că

● Dintr-o tonă de apă se pot extrage 1.300 gr magneziu, 66 gr brom, 370 gr potasiu, 10 gr bor, 420 gr calciu etc.

● În toate mările de pe glob se găsesc cam 8 milioane tone de aur și 2 milioane tone uraniu.

● Urcatul scărilor necesită un consum de energie de șapte ori mai mare decît mersul pe teren drept și de două ori mai mare decît pedalatul rapid pe bicicletă.

● O balenă albastră cîntărește pînă la 130 tone adică greutatea a 36 elefanți sau 2.500 oameni. Lungimea balenei atinge 30 m, iar greutatea limbii 3 tone.

Călători străini prin țara noastră

Franz Liszt

„Artistul și claviru era una, cîntătura sa se stingea și se anima... și mîinile-i băteau mecanicește izvoarele ce aduceau toate glasurile creației la melodii divine. Liszt nu bătea pianul ca ceialaltă lume muzicală; el are o manieră a sa, o metodă cu total a sa... De a mai zice ceva despre acest coloș ce admiră Europa întreagă ar fi o pierdere de timp zadarnică. Vrei să știi cine este Liszt? trebuie să-l asculți. El se joacă cu inima ta, ți-o stoarce, ți-o inalță și ți-o inmoaie precum îi place" — scria Cezar Boliac în „Curierul Romînu" din 14 decembrie 1846 despre formidabilele concerte pe care le-a dat marele Franz Liszt.

La Arad și la Timișoara, la Cluj și la Lugoj, la București și Iași, marele virtuoz al veacului trecut a fost primit cu deosebită bucurie de iubitorii muzicii din țara noastră.

Cititorii noștri cunosc dintr-un trecut articol, istoria întîlnirii dintre Liszt și marele lăutar ieșean Barbu Lăutaru, consemnată de un ziar parizian și care vine să confirme aprecierea deosebită pe care a avut-o Liszt față de muzica romînească.

„Importanța vizitei acestui meteor din cele mai briliante ce se înfățișează pe orizontul artistic" (cum scrie în acele zile Gh. Asachi) nu se limitează însă numai la concertele pe care le-a dat în țara noastră.

Muzician cu o înaltă concepție despre arta poporului, Liszt s-a apropiat cu un pătrunzător spirit de observație de muzica populară romînească. Carnetul de schițe pe care Liszt l-a ținut în turneul făcut în țările romîne arată preocuparea sa pentru folclorul romîn, cîntînd o serie de melodii caracteristice atît din Ardeal cît și din Principate.

În căutarea de impresii noi muzicale — scriu doi muzicologi clujeni — I. Lakatos și Gh. Merișescu — într-o recentă lucrare închinată legăturilor muzicale romîno-maghiare de-a lungul veacurilor, Liszt ne-a lăsat una din cele mai vechi colecții de folclor muzical romînesc, din care fără îndoială marele compozitor s-a inspirat în numeroase lucrări. În această colecție au intrat cîntece auzite de la Barbu Lăutaru, Moș Niculae din Suceava și multe altele care l-au încîntat prin bogăția melodică și ritmurile săltărețe.

Iată o cale pe care melodiile populare romînești au intrat în patrimoniul universal.

„Rapsodia Romînă" descoperită de Bela Bartok în arhiva muzeului din Weimar, rămasă timp de 85 de ani necunoscută, reprezintă un document istoric de o deosebită importanță.

Întreaga rapsodie — scrie Th. Bălan în recenta lucrare închinată lui Liszt — se prezintă ca o lucrare închegată, tratată cu virtuozitate instrumentală fără ca temele să-și piardă din caracterul lor specific romînesc. Ca și celelalte rapsodii între care se integrează perfect, utilizează contraste puternice, ritmice, melodice și reprezintă un gen muzical instrumental în care fantezia și libertatea construcției participă în aceeași măsură cu respectul pentru caracterul folclorului utilizat.

Tot tonu-ți din simțire
Rominul nu-și mai scoate
A ta întipărire
El a uita nu poate
Adu-ți și tu aminte
Ori unde vei fi ferice.
De aceste dragi cuvinte
Ce dragoste îți zice.

încheia plin de entuziasm Ion Văcărescu poezia sa „Liszt" închinată vizitei pe care marele pianist, dirijor și compozitor a făcut-o în țara noastră.

TR. POTERAȘ

„Sinan" — prima busolă magnetică din lume

În China veche, în capitala marelui Țin Și-huan a fost construit un palat grandios și luxos — „Efangun". Lucrul cel mai interesant în acest palat îl constituiau porțile lui nordice care, potrivit legendelor, îl fereau pe împărat de oaspeți nedoriți. Dacă un om care purta un cuțit în zale se apropia de aceste porți el era atras de o forță tainică și nu mai putea să facă nici un pas. Porțile fuseseră construite din „piatra dragostei de mamă" — așa era denumit magnetitul pe vremea aceea.

Aflînd despre însușirea magnetitului de a atrage fierul, chinezii au descoperit polarizarea acestui mineral și au folosit această însușire pentru determinarea punctelor cardinale. Astfel în China încă în secolul al III-lea î.e.n. a apărut prima busolă magnetică din lume. Ea a fost denumită „Sinan" adică „care duce spre sud". Busola de formă sferică, bine șlefuită avea aspectul unei linguri din magnetit cu un mîner subțire. Lingura era pusă pe o placă șlefuită în așa fel încît mînerul să nu atingă, ci să atîrne deasupra. Totodată lingura se putea roti liber în jurul osiei părții sale convexe. Drept sprijin îi servea o placă de lemn sau cupru pe care erau desenate semne indicînd punctele cardinale, care corespundeau indicațiilor de pe busolă.

Muncitoare la uzina de mașini-unelte nr. 1 din Pekin, sînt totodată și artiste amatoare. Ele se pregătesc pentru o reprezentație.

Foto: CHINA NOUĂ

CIKALOV

Există oameni pe care o întorsătură neașteptată a vieții îi face să devină curajoși, oameni care nu se „antrenaseră" special pentru a deveni viteji: „Mama" descrisă de Gorki a fost toată viața o gospodină liniștită pînă ce temperatura uriașă a mișcării revoluționare a făcut din ea un luptător de oțel. Meritul acestor oameni — care alcătuiesc majoritatea — este uriaș, pentru că ei debutează pe căile curajului ca „diletanți" fără altă pregătire decît cea pe care le-o dă conștiința că slujesc societatea, o cauză înaltă. Alții însă, prin însăși profesia pe care și-o aleg, vădesc predilecție pentru curaj, se grăbesc să iasă în întîmpinarea primejdiilor; meritul lor nu este mai mic, pentru că însuși contractul pe care îl încheie cu viața, însăși meseria lor presupune cea mai mare primejdie.

Un astfel de curajos de profesie avea să devină tînărul muncitor de 15 ani care, în toiul războiului civil din Rusia, în 1919, s-a prezentat la parcul de aviație din Kanavino, cerînd ca, în ciuda vîrstei sale fragede să fie înrolat voluntar în Armata Roșie și lăsat să lucreze la întreținerea avioanelor, cu nădejdea că le va învăța mecanismul și va putea, mai tîrziu, să și zboare. Optsprezece ani mai tîrziu, după o existență palpitantă, Cikalov avea să-și încoroneze viața și să uluiască lumea executînd primul raid U. R. S. S. — S.U.A. peste Polul Nord.

Spațiul nu ne permite să înșirăm în amănunt viața celui de-al zecelea fiu al voinicului cazangiu de prin părțile Volgăi. Nu mai menționăm toate școlile de aviație prin care a trecut acest absolvent al școlii de meserii, nici nu numim cele peste 70 de tipuri de avioane pe care le-a pilotat și le-a încercat, dezvoltîndu-se ca aviator fenomenal, odată cu nou născuta industrie sovietică de avioane. Iată cîteva din isprăvile lui legendare:

„Bucla lui Nesterov" celebra acrobație aeriană care altădată era o raritate, el a reușit să o execute de 250 ori la rînd în 45 de minute! La Leningrad, a trecut cu avionul pe sub arca unui pod, fără ca roțile avionului aflat în plină viteză să atingă apa; iar aripile abia au încăput între arcele podului! Aflat pe un mare bombardier bimotor și cu bombe la bord — i s-a defectat mai întîi un motor, apoi al doilea, tocmai în vreme ce trecea pe un teritoriu accidentat; văzînd că avionul pierde iute din înălțime, inginerul de pe bord, intrînd în panică, a vrut să dea drumul încărcăturii de bombe dar Cikalov, ca să ferească viața populației de dedesubt l-a silit, sub amenințarea revolverului, să rămînă nemișcat și, în zbor planat fără motor, a izbutit să facă

OAMENI NEÎNFRICAȚI

namila de bombardier să aterizeze pe un petec mic de pămînt, fără explozie.

În 1931 Cikalov a experimentat prima oară un avion azi la modă în aviația americană (dar depășit acum, din cauza rachetelor): avionul portavion inventat de constructorii sovietici, un „bombardier-mamă" care poartă în trupul lui un avion de vînătoare ce se desprinde la timpul oportun. Cikalov știa că munca lui era un preludiu al luptei pe care o aveau de dat zburătorii sovietici pentru apărarea patriei. De aceea el nu precupețea nimic pentru a salva, în caz de defecțiune, avioanele noi pe care le încerca, refuzînd să se folosească de parașută. Odată, după încercarea reușită a unui avion cînd să aterizeze, Cikalov a observat că roata din stînga nu a ieșit afară din fuselaj: în loc să sară cu parașuta, a început să „scuture" avionul în picaje brusce, infernale, nădăjduind că năpraznica forță centrifugală dezvoltată va smulge jamba din fuselajul avionului. Simțea dureri mari în șale, în piept, îi jucau în fața ochilor vălurile colorate și negre pe care le văd atît de des aviatorii din cauza golirii sau congestionării creierului cu sînge, a leșinat în zbor la ultimul picaj, și, cu sîngele țîșnindu-i din nas, s-a trezit cu trenul de aterizaj scos afară: a aterizat lin, după ce executase figuri mortale timp de 40 de minute, refuzînd să apeleze la parașută.

Împreună cu Beleakov și Baidukov, ajutorii săi, pe un avion construit de celebrul Tupolev, Cikalov — într-o perioadă de numeroase recorduri sovietice — și-a cîștigat o faimă mondială prin zborul fără escală de aproape 10.000 km Moscova — Insula Vood, apoi prin zborul pomenit mai sus, Moscova-Vancover.

Izvorul energiei și curajului său excepțional se află, desigur, în talentul său, dar mai ales în societatea socialistă, care l-a educat și l-a crescut. De aceea, cînd un reporter american l-a întrebat:

— Sînteți bogat, mister Cikalov?

Aviatorul sovietic a dat celebrul răspuns:

— Da, foarte bogat, am 170 de milioane.

— 170 milioane ruble sau dolari?

— Nu...! 170 milioane de oameni, care muncesc pentru mine în aceeași măsură în care eu muncesc pentru ei.

Am demobiliza însă tinerii cititori dacă le-am prezenta tabloul unei vieți în care totul a fost orînduit dinainte și neted; o vreme, în urma unor uneltiri dușmănoase, fusese scos din armată dar el nu și-a pierdut încrederea în viitor și în scurtă vreme, reprimit la meseria lui dragă, Cikalov a devenit membru al marelui partid leninist și Erou al Uniunii Sovietice. Nici el n-a fost perfect de la început și s-a străduit mult pînă cînd a adăugat, la curajul său mereu tineresc, disciplina celui stăpîn pe sine.

Într-un veac cînd exploratorii neînfricați ai Cosmosului încep să fie precedați de exploratorii mecanici în felul sateliților și fotografului automat trimis în jurul Lunii, trebuie neapărat să amintim că îndrăzneala lui Cikalov n-a fost niciodată necalculată ci întotdeauna precedată de calcul, de învățătură. Pentru Cikalov cheia curajului era știința, iar primul pas spre actul îndrăzneț era cunoașterea, învățătura.

Celor intimidați de cîte un nou tip de avion sau de o figură primejdioasă Valerii Pavlovici Cikalov — care avea să piară eroic, în 1938, la 34 de ani, încercînd un tip super-rapid de avion — le povestea rîzînd că atunci cînd avea 16 ani, s-a trezit dimineața cu o grenadă în pat. Colegii de cameră i-au spus s-o scoată cu atenție afară, că altfel vor sări cu toții în aer; și el, plin de frică, abia a apucat-o mergînd în vîrful picioarelor, în vreme ce prietenii se tăvăleau de rîs — căci focosul fusese demontat, grenada nu putea exploda „chiar de-aș fi tăiat lemne pe ea".

— Cum de mi-a fost frică?, îi întreba Cikalov pe tinerii săi elevi, viitori aviatori care aveau să zdrobească dușmanul fascist în Marele Război pentru Apărarea Patriei. A putut să-mi fie frică, pentru că nu știam cum e alcătuită o grenadă, ce înseamnă lipsa focosului. Învățați, studiați-vă mașina, stoarceți-o pînă la ultima picătură, descoperiți-i toate posibilitățile, calculați totul — și atunci puteți să fiți și curajoși!

SERGIU FARCAȘAN

ORAȘUL ALB

Impresii dintr-o călătorie la Alexandria

De mii de ani farul de marmoră albă zidit de meșterii regelui Ptolomeu luminează din portul Alexandria drumul corăbierilor Mediteranei.

De mii de ani corăbierii Mediteranei care plutesc spre orient, care se întorc din orient, se opresc o clipă din drumul lor și aduc Alexandriei omagiu.

Alexandria!

Minunată creație născută din spuma albă a Mediteranei și din fantezia marelui cuceritor macedonean.

Oraș mîndru al celei mai frumoase regine din istorie. Podoabă pentru strălucirea majestuoasă a reginei Cleopatra.

Străveche poartă a Levantului în fața căreia Europa își îngrămădește splendorile pentru a le înlănțui, iar orientul începe să-și dezvăluie tainele ademenitoare, să-și arate ispitele, chemîndu-le.

Descoperind-o la orizont așa pierdută între mare și cer nimănui nu-i vine să creadă că a zărit pămîntul. Alexandria nu pare o podoabă a uscatului. Mai degrabă o vedenie albă, plutitoare, o vedenie a corăbierilor cu capetele înfierbîntate de vise și năluciri.

Peste orașul alb curge o ploaie torențială de aur. Din mare se ridică un abur difuz, siniliu.

De pe puntea corăbiei care se depărtează, mateloții privesc cu nesaț pînă cînd ochii încep să-i usture, pînă cînd în oglinda apelor se pierde și ultimul contur și ultima părere. În priviri rămîne însă întipărită pentru totdeauna imaginea albei cetăți plutitoare, pe care încă din clipa aceea încep să dorească cu patimă să o revadă. Și să pătrundă taina tulburătoarei ei frumuseți.

De-aproape, Alexandria pare un șirag orbitor de dinți, o gură de fată ce rîde în soare. Dinspre mare nu se vede decît orașul nou, șiragul nesfîrșit al blocurilor albe. Despărțit de valurile înspumate numai de plajă și de panglica șerpuitoare a autostrăzii, orașul se întinde pe aproape treizeci de kilometri. Pe aproape treizeci de kilometri se încolăcește acest fantastic colier urban în care nu există nici o stridență, în care perlele de mărimi și nuanțe diferite, alcătuiesc o desăvîrșită armonie de stil. E o creație arhitectonică impresionantă, o capodoperă modelată parcă de înseși capriciile și fantezia geniului mării.

Alexandria e un oraș al mării Mediterane, care dacă ar fi transplantat în oricare alt colț al pămîntului s-ar ofili, și-ar pierde tot farmecul și toată strălucirea. E ca o scoică de sidef pe care valurile au adus-o la țărm, după ce marea a șlefuit-o în adînc, după ce nisipurile au curățat-o cu grijă, după ce algele au impregnat-o de un parfum nepieritor. Oriunde a-i duce-o, ea va purta în piept vuietul surd al valurilor, nostalgia abisurilor în care s-a născut.

Faleza Alexandriei e bătută în mii de blocuri albe. În malul înalt sînt incrustate din loc în loc terase, din lemn sculptat, de 3-4 etaje cu restaurante, cofetării și cazinouri. Peste valuri, în larg, înaintează suple poduri suspendate de care se lovesc în treacăt sunînd ușor, aripile pescărușilor.

Jos, mîngîiat de palmele subțiri ale talazurilor se așterne nisipul alb și fin, plaja imaculată ca o coală de hîrtie velină. Pe plajă o floră stranie: mii de ciuperci colorate care își rotunjesc cochet pălăriile. Aici, sub păduricea de umbrele multicolore, își petrece după-amiezele protipendada Alexandriei. Aproape nimeni nu face baie. Oamenii lenevesc îmbrăcați, pe șezlonguri, îmbătați de briza umedă care vine din larg, privind în gol ceasuri întregi. Plaja fină a Alexandriei e în ultimă instanță un salon select — ca și restaurantele, cafenelele și cazinourile de pe faleză — unde lîngă spuma transparentă a mării se adună și „spuma" societății marelui oraș.

Atmosfera puțin glacială a plăjii e complectată însă în mod pitoresc, de smeurile înzorzonate ale copiilor, care prin coloritul lor țipător, prin excesul de podoabe, îți reamintesc în sfîrșit că te afli pe continentul african.

...Aceasta e Alexandria modernă, Alexandria turiștilor, armatorilor, a marilor negustori care adună la un loc mărfurile orientului și cele ale apusului. Aceasta e Alexandria cazinourilor, a tripourilor de noapte. E Babilonul lumii contemporane în care auzi toate graiurile pămîntului, în care fericirea nu are nici naționalitate, nici cetățenie.

În spate, ascunsă undeva în dosul acestei fațade orbitoare, jenată de sărăcia ei, de înfățișarea ei demodată, stă ghemuită, gîrbovită sub povara celor 30 de secole, Alexandria cea autentică, creația regelui ce visase să supună întregul pămînt.

Privind-o simți dorința de a-i striga: de ce pleci capul mîndră regină a lumii antice? De ce te rușinezi de ridurile tale, de obrazul tău ofilit, de veșmintele tale uzate? Alături strălucește obrazul tînăr, fraged, al Alexandriei noi, dar el se învăluie în strălucirea faimei tale milenare. Tu ești adevărata Alexandrie pe care o slăvesc istoriile tuturor popoarelor! Tu ești leagănul celebrei biblioteci a cărei pieire a îndurerat toate generațiile! Tu, cu vestita ta academie, cu înțelepții tăi filozofi ai ținut bastonul de decan al culturii lumii vechi!

De ce te ascunzi în zidurile tale cenușii, măcinate de secole, și lași ca toată gloria să cadă pe fruntea urmașei tale moderne care ți-a furat numele?

Zidurile parcă înțeleg, nu răspund nimic dar parcă oftează.

Te întorci întristat pe cornișă*). Alexandria tînără se întinde nepăsătoare la soare. Pare, în superba ei grație leneșă, o uriașă pisică de Angora.

Cît de egoistă e frumusețea!

Pe asfaltul autostrăzii alunecă fără zgomot trupurile de șopîrlă ale limuzinelor. Pe ziduri, pe pancarte, atrag ochiul reclamele țipătoare, culorile vii ale afișelor. Pe un gard înalt cît fațada unei clădiri, scrie cu litere pestrițe de carnaval: „Luna Park". Sub umbrare mari, cafenelele — de manieră pariziană — au ieșit în stradă. Aproape toți oamenii beau: cafea, coca-cola sau apă cu gheață. Într-un expres încărcat cu instalații nichelate, sclipitoare, fructele se prefac pe loc în lichid. Se introduc în recipiente de sticlă pline cu gheață, banane, mango sau bucăți de trestie de zahăr și în paharele oamenilor curg sucuri parfumate, dulci, răcoritoare. E o fericire să înghiți asemenea lichide, dar un pahar înghite el însuși o treime din leafa zilnică a unui muncitor. De aceea mulți se opresc în prag și resemnați, se întorc să se răcorească cu briza aromată a mării.

...Din jos, dinspre orașul vechi se aude, cînd și cînd, un trap mărunt, ritmat. O trăsură lăcuită urcă spre cornișe. Pe perna de catifea, un om cu haină albă și fes roșu, cu ciucuri negri. Are obrazul lat, măsliniu, nasul mare iar buza de sus e acoperită de o mustață neagră ca smoala. Stă țeapăn în trăsură, sprijinindu-și trupul într-un baston gros de abanos și privește în jur cu un aer de mandarin. E armatorul, negustorul de bumbac sau proprietarul de cazinou. Nu merge niciodată la plimbare cu mașina. Îi place să fie văzut, salutat, îi place să-și guste în tihnă puterea. Stă ore întregi la cafeneaua de lux, sprijinit în același baston, privind peste capul văcsuitorului care-i lustruiește ghetele, spre femeile frumoase care trec pe stradă. Are mîinile subțiri, nemuncite, pline de inele și seamănă izbitor cu proprietarul de la țară care are 40 de fedani de pămînt.

...Pe cornișe își mai face apariția din cînd în cînd — urmărită de cortegiul privirilor aprinse — „femeia superbă" a lumii interlope. Trece pe stradă ca o regină. Nu are nici un cusur. Are trupul minunat proporționat, e minunat îmbrăcată și e stăpîna unei arte care face ca nici cea mai neînsemnată calitate fizică să nu rămînă ascunsă, necunoscută. Are capul nefiresc de frumos, nepăsător, mîndru. E perfect conștientă de frumusețea ei, își cunoaște toate virtuțile fizice, contabilizîndu-le cu rigurozitate, ca o gestionară. Seamănă izbitor cu produsele de seră care împodobesc galantarele marilor restaurante la începutul fiecărui sezon: de o perfecțiune căreia nu-i poți reproșa nimic, dar care degajă un vag aer artificial, care îți trezește o vagă bănuială că totul e de ceară.

Aceasta e femeia marilor mize, femeia pentru care se fabrică în occident limuzinele aerodinamice cu opt cilindri, femeia care se cîntărește pe sine în aur, a cărei supremă dorință e să strice echilibrul unei averi, să scoată din amorțeală un sate.

E poate cea căreia istoria i-a transmis, pe nevăzute căi, moștenirea înfricoșătoarei frumuseți a Cleopatrei care știuse să facă din inima învingătorilor țării sale, din inima slăvitului Cezar și a crudului Antonius, jucăriile ei docile.

Alături de această fiică contemporană a Cleopatrei, trece grăbită, ascunzîndu-și obrazul, îngropîndu-și tot ceea ce tinerețea dăruie femeii, în vălul negru ca un cavou; furișîndu-se ca o fantomă pe lîngă ziduri — trista vestală a legilor vechi. Sub vălul cernit, ghicești uneori un trup zvelt, un obraz dulce ca de copil, niște ochi umezi și catifelați de gazelă. Dar nimeni, nici privirile omenești, nici mîngîierea soarelui, nici sărutul brizei parfumate a mării nu le pot atinge. Ea umblă printre oameni, dar, încătușată în groaznicul sicriu negru, e cu totul străină oamenilor.

Orașul alb a început însă să sfîșie vălul negru. Viața se eliberează. Am văzut pășind ... turi pe străzile Alexandriei ... două generații. O ciudată ... reche de bal-mascat. Mam... un manechin negru, o info... siluetă neagră alunecînd n... ză pe trotuar. Fiica — o pr... catoare întruchipare a femi... ții. Alături de vălul negru, ... roșie strînsă pe șoldurile p... legănătoare, bluza albă în... pe bustul proeminant, par o ... mare la libertate, un sem... primăverii surîzătoare.

E un tablou din ce în ce ... frecvent al străzilor Alexan... vechi. Dar perechea aceast... zară a început să coboare ... jos, spre mare, spre străzil... minoase ale orașului mo... acolo unde legile vechi își ... sesc pieirea în marele mal... care frămîntă totul, după do... omului cu fes roșu și basto... abanos.

Da, între cele două fr... ale Alexandriei exist... continuu schimb de ... stanțe. De sus, din orașul ... — cu străzi înguste, cu ... pămîntii, cu paleta pe... a galabiilor, cu aerul ... cărcat de țipetele neod... ților ambulanți, cu piețel... gangurile suprapopulate ... orice oră din zi — coboară ... cornișe, ca fluturii spre fe... cei care simt crescîndu-le ... cei care au pieptul plin de ... ranțe. Iar din orașul no... sens contrar, încep să urce ... ironie) cei ce s-au prăbuș... drum cu aripile arse, ce... care cornișa i-a refuzat. Am ... zut omul care și-a pierdut p... totdeauna rostul în viață. ... care nu mai e util nimănu... care nimeni nu-l mai sol... care nu mai are nici vise, ... speranțe, care a trecut ire... bil de vîrsta avîntului și a ... tărilor. Omul obosit care ... abandonat soartei. Murda... cele mai multe ori bolnav, ... de, una din molimele ne... toare ale Nilului, uneori cu ... stinși de trahomă — alearg... străzi în neștire. E dispu... facă orice pentru o jumăta... piastru în schimbul căreia ... cîștige bucățica de lipie ... plută cu zarzavat fiert. S... preste îndelung, în jurul ... belor cu mîncare pentru s... așezate la marginea piețel... gangurile dosnice. Bojog... oaie, fript pe cărbuni, ... strada de un miros greu, g... El se îmbată însă de pl... buzele îi tremură de do... Mănîncă ceva aici sau ... ghioacă o fructă ieftină, u... suchi, și apoi cade osteni... deva pe trotuar, unde d... toată noaptea. Uneori îl g... și ziua dormind în soarel... garitor, bizîit de muște. ... doarme de foame, poate p... a se izola de viața crudă ... curge pe lîngă el și care ... mai poate aduce nimic b... frumos în valul ei larg.

Acesta e săracul ora... lumpenproletarul Alexan... care nu se deosebește de ... hul sărac decît prin acee... moare altfel de foame, în ... urbanistic, dar tot atît de ... gic.

Valurile Mediteranei ... însă indiferent totul și Al... dria — acoperindu-și pete... rămîne mereu albă, pur... ceeași ispititoare nălucă c... mecă de mii de ani cor... care se duc spre orient, ... se întorc din orient.

Născută din spuma da... tă, Alexandria se ... mării fără rezervă. ... bandonează mării într-o ... gă și pătimașe îmbrăț... Niciodată nu am văzut ... oraș care să-și ofere cu ... voluptate tot ceea ce are ... frumos. Orașul pare un o... brațele larg deschise spre ... mărginirea albastră.

Priveam în vara anului ... această candidă manifesta... orașului și o tulbure ne... mă cuprindea. La cîteva ze... mile în larg, treceau, du... sumbru în liniștea apelor, ... fîrșite convoaie de război ... pavilion american și engle... zbateri spasmodice, sute... elice împingeau colosii de... ale căror lungi guri de tu... plimbau în neștire pe semi... orizontului.

Toată lumea arabă ... crispată, cu ochii țintă ... gurile de tun. Toată lume... rabă avea pumnii strînși ... culta cu încordare spre Lib... Iordania, încercînd să ... prima bubuitură. Priveam ... larg din golful liniștit și ... părea că ghicesc la orizon... dul de rechini. Mă speria ... sia surîzătoare, parcă ... știentă a orașului. Dar ... se temea. Înțelegea prin ... groaznică și aștepta, cu p... strînși, cu respirația tăiată.

Au trecut zile în care f... fracțiune de secundă ave... importanță istorică, în car... zîmbetul nepăsător, orașu... tea cu toți nervii încordați.

Apoi cîrdul de rechini ... alungat. L-au alungat pr... popoarelor arabe, pr... puternici din Răsărit. ... fermă, intransigentă a ... socialiste, a Uniunii ... tice, care i-a pus de ... ori pe fugă pe agresori. ... ar putea uita vreodată pop... arabe această voce care ... făcut să respire ușurate ... atîtea momente de grea ... pănă pentru soarta lib... lor?

La Alexandria, din nou ... s-a liniștit. Învăluind în a... difuz, siniliu, orașul alb l... larg a început să vină di... pe briza parfumată, salutu... binte al corăbierilor Med... nei care de mii de ani ba... mul luminat de farul r... Ptolomeu.

DUMITRU POPES...

*) Așa este botezat orașul nou construit de-a lungul țărmului mării.

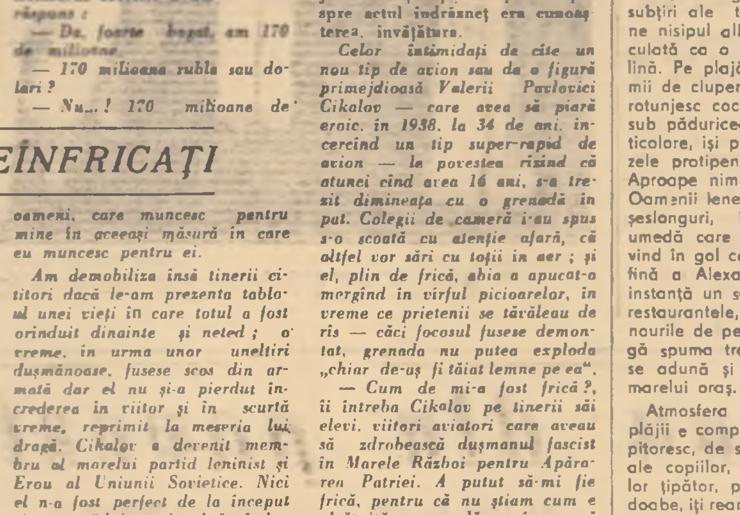

Un colț al plajei

Propuneri pentru o tribună a secretarilor U. T. M.

Am surprins la sediul Comitetului raional U.T.M. Stalin din Capitală o interesantă discuție purtată de un grup de secretari de organizații de bază U.T.M. Își povesteau unul altuia cum au rezolvat anumite situații ivite in viața și activitatea tineretului, schimbau păreri verificîndu-și astfel justețea măsurilor luate, dar mai ales se întrebau unul pe altul cum s-ar descurca intr-o situație sau alta. Discuția și mai ales intrebările mi-au atras atenția. Ele dovedesc interesul secretarilor de a-și însuși experiența bună a acelora dintre ei care au găsit metodele cele mai potrivite de a se apropia de tineri in raport cu vîrsta, preocupările fiecăruia în parte, căutările și dorința acestora de a-și perfecționa continuu metodele de muncă. Este greu să redau întreaga discuție, dar întrebările puse vor stîrni fără îndoială interesul multor tovarăși din comitetele și birourile organizațiilor de bază și îndeosebi al secretarilor.

— In U.T.M. — spunea tovarășul Aurel Dragoman, secretarul organizației de bază U.T.M. de la Editura Didactică — avem tineri și de 14—16 ani, dar avem și tineri între 25-28 ani. Primii abia au ieșit din copilărie și se pregătesc pentru viață, ceilalți sînt oameni de acum formați, calificați intr-o profesiune, au și familii. Evident că, fiind și unii și alții membri ai organizației noastre, sînt uniți prin faptul că au același ideal de viață. Dar preocupările lor diferă, pentrucă diferă pregătirea lor, experiența de viață pe care au acumulat-o, chiar și felul în care-și petrec timpul liber. Această realitate ridică o problemă în fața secretarului organizației de bază: cum să organizezi munca astfel încît ea să fie educativă și pentru unii și pentru ceilalți. Cum să procedezi cînd în organizația pe care o conduci, ai tineri de vîrste atît de diferite?

Intrebările acestea i-au găsit nepregătiți pe unii ascultători și aproape n-au avut timp să mediteze asupra lor cînd a intervenit altcineva.

— In organizația noastră sînt aproape numai fete — spunea tovarășa Elena Pleșu, secretara organizației U.T.M. de la Fabrica „Fiola". Există de acum o bună experiență în munca cu fetele. Și totuși mereu am probleme cărora cu greu le pot da singură de capăt. Iată ce mă preocupă acum. In fabrică lucrează o serie de fete de care în general nimeni nu se plînge, atît pentru felul în care muncesc in producție cît și pentru activitatea obștească pe care o depun. Și totuși eu sînt nemulțumită. Odată ce ies pe poarta fabricii unele sînt complet schimbate: sînt preocupate exclusiv de discuții nesfîrșite în jurul unor lucruri banale și complet neinteresante. Iar dacă încerci să le abați gîndurile la lucruri mai serioase, la un film, ori la o carte, imediat te pun la punct: despre astea discutăm la fabrică, în ședințe. Nu este vorba aici de o viață dublă, ci de un fel de ușurință și risipă a timpului și a anilor în care poți învăța mai ușor, mai repede. Doar nu le spune nimeni să nu se gătească. Dar nu este păcat să-ți pierzi timpul numai cu aceasta? Oare discutarea unei cărți are farmec doar la club? Am încercat să provoc o discuție pe această temă, dar fie că eu n-am știut cum s-o pregătesc, fie din alte motive, n-am avut nici un fel de succes. Și totuși aș vrea să cunosc și părerea altora, care au mai multă experiență decît mine...

Toți cei prezenți au ascultat-o cu atenție pe tovarășa Pleșu. Asemenea probleme nu se pun numai pentru fete ci și pentru băieți. Apoi din discuția încinsă la comitetul raional U.T.M. au venit și alte probleme pe care unii le considerau mai importante.

— Noi avem tineri foarte bine pregătiți profesional — mărturisea tovarășa Constanța Tudorache — secretara organizației de bază U.T.M. de la Studioul de filme „Alexandru Sahia" — care nu precupețesc nici un efort pentru îndeplinirea obligațiilor lor profesionale. Și aș fi nedreaptă dacă n-aș arăta că-și îndeplinesc bine și sarcinile încredințate de organizație. Dar iată că ne lovim de altă greutate: mulți dintre ei nu iau cuvîntul în adunări. Vin la ședințe, se așează frumos pe un scaun și... stau. Parcă ar fi niște moșnegi. Și doar în adunările noastre se pun uneori probleme de-a dreptul pasionante. Iar ei tac. Nimic nu-i urnește din această stare. Am obligat noi pe cîte unii să-și spună părerea într-o problemă ori alta dar n-a ieșit nimic bun din asta. Dacă tînărul singur nu simte că are ceva de spus, cuvîntul lui va fi sec, de circumstanță. Și am renunțat la acest procedeu. Poate că n-am făcut bine; dacă am fi insistat poate că pînă la urmă s-ar fi obișnuit să ia cuvîntul în adunări. Nu știu cum e mai bine.

Unii dintre cei care asistau la discuție au fost de părere că nu este bine să forțezi lucrurile: tinerii — chiar și cei mai timizi — se vor obișnui treptat să vorbească în adunări. Alții demonstrau că acei care de mai multă vreme s-au obișnuit să facă act de prezență doar în adunări, trebuie obligați să-și spună părerea. Cum este mai bine să se procedeze? Dar nici în jurul acestei întrebări lucrurile nu s-au clarificat deplin. Pentru că în această dispută cineva a făcut observația că asemenea tineri fac parte din categoria celor lipsiți de entuziasm.

— Principalul în munca unui secretar este să trezească entuziasmul tinerilor — precizează secretarul organizației U.T.M. din secția Offsett a Combinatului Poligrafic „Casa Scînteii". Mi-ar place să-i văd pe toți tinerii noștri la fel de entuziaști ca cei din generația lui Pavel Korceaghin, dar cum se poate realiza acest lucru? Pavel Korceaghin a trăit în condiții cu totul deosebite și foarte prielnice manifestării entuziasmului, abnegației, eroismului. Dar în condițiile noastre obișnuite de muncă cum poți trezi entuziasmul tuturor tinerilor?

Ajunsă aici, discuția nu s-a mai purtat calm și liniștit. Fiecare ținea să arate că vremurile în care trăim noi oferă surse inepuizabile de entuziasm și elan creator. Insăși ritmul avîntat in care se construiește socialismul in patria noastră este o dovadă de entuziasm nu numai din partea tinerilor, ci din partea intregului nostru popor. Și atunci entuziasmul trebuie sau nu trebuie alimentat? Și cum să facem lucrul acesta?

Este aproape imposibil să redai in aceste cîteva rînduri toate întrebările pe care și le-au pus cei cîțiva secretari, intr-o discuție cu totul spontană. Intr-adevăr despre toate acestea ar merita să se discute, după cum ar merita să se discute și despre alte aspecte pe care le ridică mereu viața tineretului și in fața cărora unii secretari ai organizațiilor de bază U.T.M. au găsit soluții mai bune, față de care alții nu știu să ia măsurile cele mai potrivite. Oare puțini secretari de U.T.M. și-ar putea organiza mai bine munca lor dacă ar avea mai multă experiență in direcția planificării muncii, organizării evidenței cuprinderii tuturor utemiștilor in activitatea de fiecare zi a organizației, îmbunătățirii conținutului adunărilor generale? Fără indoială că foarte mulți secretari ar avea de cîștigat in urma unui schimb de experiență pe aceste teme și altele necuprinse in rîndurile de față.

Pornind de la această necesitate ziarul nostru pune la dispoziția tuturor secretarilor organizațiilor U.T.M. o nouă rubrică „Tribuna secretarului U.T.M." in care aceștia vor putea dezbate profund și multilateral activitatea lor.

M. VIDRAȘCU

In laboratorul secției absorbție-distilare — carbonatare de la uzina de sodă Govora, laborantele Elena Vlangăr și Maria Savu execută determinarea bioxidului de carbon la calcinatoare.
Foto: S. NICULESCU

„Școli pentru părinți"

Comitetul orășenesc București al femeilor a organizat in Capitală, in colaborare cu S.R.S.C. — filiala București și cu Institutul pedagogic o „școală pentru părinți". Constînd intr-un ciclu de conferințe bilunare organizate la Școala medie nr. 22 „Gheorghe Lazăr", la această „școală" participă peste 300 de mame din raioanele Capitalei. Conferințele ținute de profesori, învățători, medici și alți specialiști tratează teme privind creșterea copiilor, formarea și dezvoltarea bunelor deprinderi și obișnuințe, formarea unei concepții științifice la copii, educația comunistă a tineretului etc. Conferințele sînt urmate de intrebări și răspunsuri, filme documentare, manifestări culturale etc.

Pentru a cuprinde un număr mai mare de părinți care doresc să audieze astfel de conferințe, comitetele raionale de femei au organizat „școli pentru părinți" și in raioanele Capitalei, precum și în unele intreprinderi. La „școala pentru părinți" organizată la sediul Casei de cultură raionale „N. Bălcescu", de exemplu, participă peste 150 de femei și au fost ținute prelegerile despre colaborarea dintre școală și familie, minciuna și răsfățul la copii etc.

„Școlile pentru părinți" organizate la Uzinele „23 August", „Republica", la blocurile muncitorești din raionul 23 August și in alte puncte ale Capitalei sînt frecventate de sute de mame. Recent muncitoarele de la F.R.B. au solicitat Comitetului raional de femei inființarea unei „școli pentru părinți" și in întreprinderea lor.

In cadrul celor peste 1.300 cercuri de citit din Capitală, frecventate de circa 30.000 de femei este urmărită cu atenție problema educației copiilor. In aceste cercuri sînt expuse diferite materiale literare și științifice legate de educația tinerelor vlăstare.

(Agerpres)

Elevii György Andras, Balint Peter și Savu Ștefan din anul I de la Școala profesională „Steagul Roșu" din Orașul Stalin își petrec timpul liber citind in sala de lectură a școlii cărți in legătură cu meseria ce o invață.
Foto: N. STELORIAN

Succese ale muncitorilor forestieri

Pe lingă depașirea planului anual al producției marfa cu 8,6 la suta, printr-o mai bună utilizare a lemnului exploatat muncitorii forestieri au realizat anul trecut cu 405.000 mc mai mult lemn de lucru decît in 1958; la fag s-a obținut o creștere a lemnului de lucru cu 9 la sută. Merita subliniat faptul că acest succes este cu atît mai insemnat cu cît in anul care a trecut s-a tăiat cu 6,2 la suta mai puțină masă lemnoasă decît in 1958. Pentru cantitatea suplimentară de lemn de lucru obținută ar fi fost necesară exploatarea a circa 2.000 ha de pădure.

Aceste realizări se datoresc in primul rind extinderii lucrului in brigăzi complexe cu plata in acord global, a metodei de exploatare a fagului in trunchiuri și catarge, precum și atenției acordate de muncitorii forestieri sortării judicioase a materialului lemnos.

(Agerpres)

Informații

Teatrul de Operă și Balet al R.P. Romîne a prezentat simbătă seara un spectacol cu opera „Boema" de Giacommo Puccini, avind în rolul principal pe soprana Szecsody Iren, solistă la Opera de Stat din Budapesta.

★

Simbătă seara, colectivul Teatrului de Stat „Mihail Eminescu" din Botoșani a prezentat a 7-a premieră din această stagiune cu piesa „Vlaicu și feciorii lui" de Lucia Demetrius. Cu această piesă, actorii Teatrului de Stat din Botoșani vor intreprinde un turneu in orașele și satele regiunii.

★

La Palatul Culturii din Iași s-a deschis simbătă o expoziție a artiștilor plastici amatori din localitate. Sînt expuse peste 140 de lucrări de pictură, grafică și sculptură executate de muncitori și tehnicieni, de elevi și studenți din orașul Iași.

★

Colectivul Fabricii de tricotaje „Moldova" din Iași a trimis pe piață primele cantități de produse din cele 8 noi sortimente introduse în fabricație în acest an — flanele pentru copii, bluze etc.

(Agerpres)

O victorie de prestigiu a handbaliștilor romîni

Echipa bucureșteană de handbal în 7 Dinamo a repurtat simbătă seara în Sala sporturilor de la Floreasca o nouă victorie de prestigiu întrecînd cu scorul de 23-22 (14-14) redutabila echipă pragheză Dukla într-un meci contînd pentru turul doi al competiției „Cupa campionilor europeni". Ca și anul trecut, echipa dinamovistă a dovedit multă combativitate reușind să elimine din competiție pe una din principalele formații favorite. Handbaliștii dinamoviști au luptat cu o remarcabilă voință furnizînd un meci de un rar dinamism în compania valoroșilor lor adversari. Meciul a avut o desfășurare pasionantă și a ținut în permanentă încordare atenția celor peste 4.000 de spectatori. Cu patru minute înainte de fluierul final scorul era egal: 20-20, însă un punct înscris de Rada a adus echipa cehoslovacă în avantaj. Peste numai cîteva secunde dinamoviștii au egalat prin Hnat și au luat chiar conducerea datorită aceluiași jucător. Echipa cehoslovacă a egalat din nou (22-22). Cu 30 secunde înainte de sfîrșit la un atac dinamoviștii au beneficiat de o lovitură de la 7 m, care transformată de Covaci, a adus echipei Dinamo București calificarea mai departe.

Punctele echipei Dinamo au fost realizate de Covaci (5), Bădulescu (5), Ivănescu (5), Hnat (7) și Costache II. Pentru oaspeți au marcat Havlik (2), Koenig (3), Mares (1), Trojan (4), Herman (7), Rada (4) și Spacil (1). A condus Glagow (R. D. Germană).

(Agerpres)

Intîlnire cu baschetbaliștii sovietici

Ușa avionului s-a deschis larg și, pe scara giganticului turbopropulsor I.L.18 au apărut baschetbaliștii echipei Dinamo Tbilisi. In intîmpinarea lor veniseră activiști ai U.C.F.S. precum și numeroși amatori de baschet din Capitala noastră, care așteaptă (poate la fel de nerăbdători ca și baschetbaliștii romîni) intîlnirea de astăseară din cadrul „Cupei Campionilor Europeni". In holul prietenos al aerogării Băneasa s-au înfiripat repede discuții însuflețite, ca între prieteni vechi. După cum se știe, o parte dintre sportivii sovietici au mai fost la București, cu prilejul unui turneu care a avut loc in anul 1957.

Primul lucru care a impresionat pe toți cei prezenți în holul aerogării a fost înălțimea jucătorilor din Tbilisi. Intr-adevăr, baschetbaliștii dinamoviști se află... la înălțime și la propriu și la figurat. Pe toți îi domina cu statura impozantă „pivotul" Lejava, a cărui înălțime (2,09 m.) va da desigur de furcă sportivilor de la C.C.A. Am avut o scurtă dar rodnică discuție cu acest baschetbalist sovietic, care, fără să se lase prea mult așteptat, ne-a dat o seamă de amănunte despre echipa sa. Să-l ascultăm:

— Noi îi cunoaștem pe baschetbaliștii de la C.C.A. și îi apreciem foarte mult pentru jocul spectaculos, modern, pe care-l practică. Cred că va fi un meci disputat și, ceea ce trebuie să ne intereseze pe toți, spectaculos. Probabil că unele dintre performanțele echipei noastre vă sînt cunoscute?

— Da! După cîte știm, anul trecut, eforturile sportivilor din Tbilisi au fost încununate de succes. Ați cîștigat campionatul U.R.S.S.!

— Intr-adevăr, dar cu ce eforturi?! Ca să învingi echipe puternice ca Dinamo Moscova, SKVO Riga (actuala deținătoare a Cupei U.R.S.S. — N.R.), și TSKMO, nu-i de loc un lucru ușor.

Alte amănunte despre jucătorii sovietici: media înălțimii 1,92 m., media vîrstei 23 ani. Caracteristici de joc: forță de atac, eficacitate deosebită sub panouri și...

Dar, lăsăm mai bine ca celelalte amănunte să le aflați la... fața locului. Adică la sala Floreasca, începînd de la ora 19.

Gală de verificare a semimijlociilor

Intre două meciuri internaționale de mare atracție (aseară sferturile de finală ale Cupei Campionilor Europeni la handbal in 7 între Dinamo București și Dukla Praga iar astă-seară intîlnirea de baschet între C.C.A. și Dinamo Tbilisi, tot în cadrul C.C.E.), sala sporturilor Floreasca găzduiește azi dimineață, începînd de la ora 10, mult așteptatele meciuri din cadrul turneului de box rezervat pugiliștilor de categorie semi-mijlocie. Intîlnirile se anunță deosebit de disputate, cunoscînd că de felul cum vor evolua boxerii, depinde promovarea lor în loturile reprezentative. Programul cuprinde 11 meciuri echilibrate, in care invingătorul este greu de prevăzut. Marți seara, în aceeași sală, se va desfășura cea de a doua reuniune în cadrul căreia se vor intîlni tot pugiliștii care vor evolua azi dimineață. Dar, cu o modificare: invingătorii între ei și invinșii între ei.

„Cupa orașului București"

Miercuri va începe în Capitală un interesant turneu internațional de handbal în 7 care va fi dotat cu „Cupa orașului București". Vor fi prezente numeroase formații puternice ca H. G. Copenhaga (echipa masculină și feminină) — cîștigătoarele ediției de anul trecut a Cupei orașului București, echipele Vojvodina (f) și Sarajevo (m), selecționata orașului Praga (formată de jucătorii echipei Dukla) și, selecționatele I, II și de tineret ale orașului București. Turneul se anunță deosebit de atractiv ținînd seama de valoarea echipelor participante.

S. SPIREA

Continuări din pagina I-a

Patru tineri la poarta viitorului

un 9 la romînă, și un 10 la rusă, ale lui Troșca și Barta, nu puteau acoperi pe 6, și 7 la istorie, geografie și fizică, ale celorlalți. S-a tras semnalul de alarmă. Consfătuirea din brigadă nu mai dezbătea acum numai problemele de producție, ci și ale școlii. Cu îndîrjire caută împreună cauzele. Și le găsesc. E grea învățătura, au recunoscut cu toții. Dar oricine poate totuși învăța. Ghiniță de pildă, e un bun strungar, dar în caietele lui de școală e o adevărată harababură. Atunci Troșca îi împărtășește și lui „secretul" luării notițelor la lecții și îi demonstrează cît îl ajută în memorarea materiilor predate. Barta își dezvăluie și el un alt secret: Cum a citit romanele „Setea" și „Nicoară Potcoavă" ba și unele materii din cărțile de studiu, în tramvai. „În tramvai?!" au întrebat cu mirare ceilalți. „Da, în tramvai, le-a răspuns rîzînd șeful brigăzii. Cu dusul și întorsul eu cîștig pentru învățătură o oră și jumătate. Adăugați încă o oră și patruzecișicinci de minute dintre ieșirea din producție și începerea cursurilor de la școală și iată „secretul" a peste trei ore bune pentru citit..."

Atunci Răzăilă n-are încotro și recunoaște că i place și fotbalul, și cinematograful, și teatrul. Cînd să mai citești pentru școală? Dar pentru insigna de „prieten al cărții"?

— Și ce, mie nu-mi plac filmele și spectacolele de teatru? îi reproșează Troșca.

— Ba, după cum știți, el e și în echipa de dansuri a clubului nostru, intervine în discuție și Barta. Și totuși are timp să învețe...

Consfătuirea a lămurit bine lucrurile. In cîteva săptămîni notele au început să salte la toți spre 8, 9 și chiar 10. Troșca și cu Răzăilă au obținut și insigna de „prieten al cărții", iar Barta e gata s-o ia și el. Ajutîndu-se reciproc lămuresc problemele mai grele. Și iată că treburile merg bine pe amîndouă fronturile de luptă. Munca la strung ajută învățăturii și învățătura ajută muncii. Școlii îi datoresc încă un lucru bun. I-a apropiat. Fără să-și dea vreunul seama, ei simt nevoia să fie mereu împreună. Au început să-și facă vizite pe acasă, unul altuia, iar în sala cantinei îi vezi mîncînd la aceeași masă pe toți patru. La televizoare — și-a luat și Troșca și Răzăilă — se string, să vadă împreună meciuri, filme, spectacole.

Barta, fiind tare și la romînă, nu numai la rusă, vorbește uneori în metafore. „Să învățăm de zor băieți! Pentru tehnică și cultură. Pe poarta viitorului nu putem intra fluierînd, cu șapca pe-o ureche!"...

Poarta viitorului înseamnă poarta politehnicii și înaltă calificare. Ba și mai concret — spune tot el — Institutul de mecanică unde țintește să ajungă peste 2 ani, nu numai el, ci poate și ceilalți.

Și cu cei 4 strungari ai brigăzii a 15-a de producție a tineretului de la I.O.R., care s-au hotărît să muncească și să învețe, au mai venit 80 de tineri din uzină. Adică un adevărat eșalon tineresc.

Fîntîna din poveste

naturii, decît in acest fragment din colecția Alecsandri:

„Frunză verde de susai,
de-ar veni luna lui mai,
să-mi aud cerul tunînd,
să văz norii fulgerind,
ierbulița-n șesuri dind.
Să mai văz focuri pe-afară,
copilașii-n pielea goală,
caii-n cîmpuri nechezînd
și voinic pe plai suind!"

Eu unul aș dori oricăruia dintre cei care țin sau vor ține cîndva un condei vrăjit asupra filelor albe, să aibă parte de o atît de dulce invocație ca aceea a fetei care-a rostit, cine știe cînd și pentru cine, următoarea minunăție:

„Trandafir roșu-n fereastră
nu face umbriță-n casă,
că badea scrie la masă:
tot scrie și tot citește,
cu cerul mă potrivește,
cu cerul, cu stelele,
cu luna, cu soarele..."

Evident, prietenul meu n-avea de loc dreptate: arta care se inspiră din folclor nu îmbătrînește niciodată!

In ultimii 15 ani, creația noastră populară a căpătat o nouă strălucire. Asemenea Cenușăresei in straie de aur, ea călătorește peste mări și țări stîrnind entuziasmul unanim, ducînd tot mai departe faima Republicii Populare Romîne.

Mi-aș permite doar să observ că noi, scriitorii, plasticii, compozitorii tineri, am făcut încă prea puțin pentru valorificarea uriașului tezaur folcloric. Cîte poeme și simfonii, cîte tablouri și lucrări muzicale nu s-ar putea crea folosind măreţele tradiții ale artei populare romînești, in spiritul operei lui Eminescu și Sadoveanu, Grigorescu și Luchian, Enescu, Paciurea!

Basmele noastre amintesc despre fîntîna cu apă vie: pentru artistul legat de popor, această fîntînă există aievea. Sorbind din unda ei limpede și profundă, putem dobîndi intr-adevăr, pentru copiii cugetelor noastre — tinerețea fără bătrînețe.

„Domnișoarele" și agricultura pe... asfalt

vă intrebați dumneavoastră, cititorii: ce legătură are agronomia cu telefoanele? Mă rog, fiecare e liber să se intrebe așa ceva, să se mire, să se revolte. Eu însă, Ana Captaru..., a privit lucrurile mult mai simplu, fără intrebări, fără complexe. Ca și Elisabeta Șerban a fost și ea la țară după absolvirea școlii. Dar nici ea n-a găsit ceea ce dorea în comuna Ivănești din regiunea București, unde fusese repartizată. Și-a dat seama că se cer prea multe de la meseria asta, prea era sîcîită. Ei îi plăcea să fie mai puțin deranjată, să fie lăsată să lenevească, să nu fie purtată pe cîmp. O cam enervau insistențele oamenilor și, in consecință, i-a părăsit fără nici un regret. S-a dus la Mizil. A bătut o vreme bulevardul natal, a încercat pe ici, pe colo. Pe bulevard nu puteau ara însă tractoarele și, ca atare, poftim dacă ai unde face agronomie! I s-a oferit un post de agronom in comuna Mihăilești. I-a surîs pentru că era mai aproape. A stat o vreme aici, dar se vede că nu i-a priit nici aerul, nici oamenii (nici aici nu se împăca nimeni cu lenea) și pe urmă s-a mutat la Breaza. Aici mai mergea, că era mai aproape de casă și putea face naveta. Ședea puțin prin sat, pe la sfatul popular, apoi, repede, la tren. I s-au dat însă repede „papucii". Desnădăjduită, „domnișoara" a plecat la Clondiru. Nici aici n-a stat prea mult. Dezolată cumplit, „domnișoara" numărul doi s-a mutat la Mizil. A umblat o vreme de colo pînă colo. Intr-o zi a aflat că sfatul popular raional caută tehnicieni agronomi. S-a prezentat suavă și gravă.

— Am auzit că aveți un post de tehnician agronom. Aș vrea...

— Da, avem — i s-a răspuns. In comuna Boldești.

— Boldești? E o comună mai așa, mai acătării, are trotuoare?

I s-a părut însă din privirea celui cu care sta de vorbă că perspectiva nu-i va fi îmbucurătoare și a trîntit ușa.

După asta a mai trecut o vreme și norocul i-a surîs. A găsit în sfîrșit un post ideal pentru ea: telefonistă. Ce poate fi mai grozav pentru ea decît asta? Să stea toată ziua pe scaun și să strige în receptor: alo! Era o plăcere, o distracție. Agricultura? Nici să n-audă de ea. Tot ce a fost e un vis urît de care are ea grijă să nu se mai repete.

★

„Domnișoarele" din Mizil au părăsit agricultura și s-au pripășit în cîte un cuibușor cald, la oraș. Nu le place la țară. Nu face meseria asta de ele, persoane atît de fine și delicate. Altceva e la C.E.C sau la telefoane. Pentru ce atunci au ocupat în școală locul altor tineri doritori să muncească în frontul agriculturii noastre socialiste? Pentru ce a cheltuit statul banii cu ele ca să învețe vreme de patru ani de zile? Oare era nevoie ca o telefonistă sau o casieră la C.E.C. să aibă calificare de tehnician agronom?

Și mai de mirare e faptul că colectivele de utemiști unde lucrează acestea, rămîn indiferente cînd știu că în mijlocul lor există asemenea specimene de „domnișoare" dintre care una — Elisabeta Șerban — poartă în buzunar și un carnet roșu de utemistă, că nu le trag la răspundere, că nu le acoperă cu oprobiul lor pentru lașitatea pe care au dovedit-o, dezertînd, de la profesiunea pentru care s-au pregătit. Și n-ar fi oare cazul ca conducătorii acestor instituții să le îndrepte pe aceste specialiste agricole, care acum completează carnete C.E.C. și răspund la telefoane, spre meseria pentru care s-au pregătit?

Apelul Sovietului Suprem al U.R.S.S. adresat parlamentelor și guvernelor tuturor țărilor lumii

MOSCOVA 15 (Agerpres). — TASS transmite: Sovietul Suprem al U.R.S.S. a adresat la 15 ianuarie parlamentelor și guvernelor tuturor statelor lumii un Apel în care le cere să răspundă la noua inițiativă de pace a Uniunii Sovietice care reduce în mod unilateral forțele sale armate cu încă 1.200.000 de oameni.

In Apel se subliniază că încordarea în relațiile dintre state a slăbit considerabil, perspectivele întăririi păcii s-au îmbunătățit simțitor. In conștiința popoarelor, în mintea oamenilor politici și de stat pătrunde tot mai adînc adevărul absolut că coexistența pașnică a statelor cu orînduiri sociale diferite este un fapt istoric, este o necesitate vitală dictată de etapa actuală a dezvoltării societății omenești.

In Apel se constată că singura cale posibilă de rezolvare a unei serii întregi de probleme este calea tratativelor. Aceasta este una din principalele concluzii recunoscute și consemnate în comunicatul comun sovieto-american din 27 septembrie 1959.

Subliniind că atmosfera de sinceritate, de exprimare directă și deschisă a pozițiilor, modul constructiv de abordare a problemei respectării intereselor reciproce au caracterizat tratativele dintre președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., și președintele S.U.A. Sovietul Suprem al U.R.S.S. exprimă în Apelul său speranța că același mod constructiv de abordare a problemelor se va manifesta și la apropiata conferință a șefilor de guverne.

Popoarele așteaptă, se spune în Apel, ca această întîlnire la cel mai înalt nivel să ducă la o nouă schimbare pozitivă în relațiile internaționale, că ea va contribui la rezolvarea problemei dezarmării.

Niciodată încă în istoria omenirii se spune în Apel, cursa înarmărilor și psihoza războiului nu au fost atît de primejdioase ca în zilele noastre. Armatele înarmate cu cele mai îngrozitoare mijloace de exterminare a oamenilor stau față în față. In aceste condiții, acțiunile neraționale sau răuvoitoare ale unor oameni de stat pot să ducă la situația că lumea se va vedea atrasă la un moment dat în prăpastia unei catastrofe mondiale.

Sîntem ferm convinși, se spune în continuarea Apelului, că adoptarea de către Sovietul Suprem al U.R.S.S. a legii „Cu privire la o nouă și importantă reducere a forțelor armate ale U.R.S.S." va fi o însemnată contribuție la cauza îmbunătățirii situației internaționale.

Acum, cînd sîntem în preajma tratativelor între state în problema dezarmării generale și tot le, o deosebit de mare însemnătate capătă acțiunile practice ale statelor în domeniul măsurilor unilaterale de dezarmare, care să contribuie la crearea unei atmosfere de încredere și la succesul apropiatelor tratative.

In Apel se relevă faptul că în ultimii patru ani efectivul forțelor armate ale Uniunii Sovietice a fost redus în mod unilateral în total cu 2.140.000 de oameni, iar acum efectivul forțelor armate ale U.R.S.S. se reduce cu încă 1.200.000 de oameni. In legătură cu aceasta, Sovietul Suprem al U.R.S.S. își exprimă speranța că noua reducere, în mod unilateral, de către Uniunea Sovietică a forțelor ei armate va fi un exemplu pentru alte state, îndeosebi pentru statele care dispun de cea mai mare putere militară.

In încheierea Apelului se spune: Sovietul Suprem al U.R.S.S. face apel la parlamentele și guvernele tuturor țărilor să răspundă la noua inițiativă de pace a Uniunii Sovietice, să întreprindă la rîndul lor acțiuni practice în vederea reducerii forțelor armate existente, în vederea salvării popoarelor țărilor lor de povara înarmărilor, în vederea salvării omenirii de primejdia războiului și în vederea asigurării păcii în lumea întreagă.

Inmînarea medaliei jubiliare a Consiliului Mondial al Păcii lui N. S. Hrușciov

MOSCOVA 15 (Agerpres). — TASS transmite: La 15 ianuarie i-a fost înmînată lui N. S. Hrușciov la Kremlin, unde s-a desfășurat sesiunea Sovietului Suprem al U.R.S.S., medalia jubiliară a Consiliului Mondial al Păcii. Medalia a fost înmînată de scriitorul ucrainean Aleksandr Korneiciuk, membru al Prezidiului Consiliului Mondial al Păcii.

Această medalie jubiliară a fost instituită cu prilejul celei de-a 10-a aniversări a mișcării partizanilor păcii. Cu această medalie sînt decorați cei mai eminenți luptători pentru pace și întărirea prieteniei între popoare.

Inmînînd medalia, A. Korneiciuk a exprimat lui N. S. Hrușciov recunoștința tuturor partizanilor păcii pentru aportul uriaș adus de acesta la cauza consolidării păcii în lumea întreagă.

Mulțumind N. S. Hrușciov a urat tuturor partizanilor păcii noi și mari succese în activitatea lor neobosită de întărire a păcii.

Dar oferit de D. Eisenhower lui N. S. Hrușciov

MOSCOVA 16 (Agerpres). — TASS transmite: La 16 ianuarie a fost adusă cu un avion american o juncă de rasă Aberdeen-Angus, oferită în dar de președintele S.U.A., Dwight D. Eisenhower, președintelui Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. Nikita Hrușciov, în timpul vizitei acestuia în S.U.A. Darul a fost transmis de către reprezentantul Ministerului Agriculturii al S.U.A., Frederic Legay reprezentanților Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. și ai Ministerului Agriculturii al U.R.S.S.

Cu același avion au fost aduși din America un taur și o juncă de rasă oferite în dar lui Nikita Hrușciov de către fostul ministru al Comerțului al S.U.A., Lewis Strauss.

Presa bulgară despre aniversarea Tratatului de prietenie romîno-bulgar

SOFIA 16 (Agerpres). — B.T.A. transmite: In legătură cu împlinirea a 12 ani de la semnarea Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre R. P. Romînă și R. P. Bulgaria, ziarul „Rabotnicesko Delo" scrie că anii care au trecut după încheierea tratatului au fost pentru popoarele noastre ani de avînt fără precedent, ani de succese fără precedent în construirea socialismului.

Dezvoltîndu-și rapid economia și cultura țările noastre extind permanent colaborarea multilaterală și ajutorul reciproc în spiritul tratatului.

In articolul ziarului ca și în alte articole consacrate acestui eveniment se subliniază politica consecventă de pace a celor două țări surori.

Republica Populară Bulgaria și Republica Populară Romînă s-au situat ferm pe pozițiile păcii și socialismului și desfășoară o politică devotată principiilor coexistenței tuturor țărilor, independent de orînduirea lor socială. Ele sînt insuflețite de ideea nobilă comună a transformării Balcanilor într-o regiune în care să nu existe armă atomică și armă rachetă, într-o regiune a păcii și a relațiilor de bună vecinătate.

Articolele se încheie cu urări în cinstea întăririi și înfloririi prieteniei bulgaro-romîne.

Ecoul internațional al noii inițiative de pace a U. R. S. S.

Cyrus Eaton salută raportul lui N. S. Hrușciov

NEW YORK 16 (Agerpres). — TASS transmite: Cunoscutul industriaș și financiar Cyrus Eaton a făcut unui corespondent TASS o declarație în care salută cu căldură raportul prezentat de N. S. Hrușciov la sesiunea Sovietului Suprem al U.R.S.S. și, îndeosebi, propunerea cu privire la noua reducere a forțelor armate sovietice.

„Am citit cu un profund interes raportul prezentat de președintele Hrușciov în fața Sovietului Suprem, a declarat C. Eaton, și îl aprob cu entuziasm. Hotărîrea guvernului sovietic de a reduce cu o treime forțele armate este o acțiune pozitivă și impunătoare pe calea spre dezarmarea generală, pe care domnul Hrușciov a fundamentat-o atît de elocvent în ampla sa declarație făcută la New York în septembrie anul trecut la Organizația Națiunilor Unite.

Americanii care cred în rațiune și pace și au aversiune față de absurditatea războiului rece salută din nou declarația președintelui Hrușciov. In rîndurile tuturor păturilor poporului din Statele Unite se va intensifica tot mai mult cererea ca planul dezarmării totale, propus de primul ministru Hrușciov să fie înțeles cu deosebită seriozitate de oamenii noștri de stat, de conducătorii militari și de presă. Cuvîntarea domnului Hrușciov este manifestarea unui mare curaj și a unei înalte înțelepciuni de stat.

Poporul chinez aprobă cu căldură hotărîrea guvernului sovietic

PEKIN 16 (Agerpres). — Noua inițiativă nobilă luată de Uniunea Sovietică în interesul păcii, inițiativă despre care s-a aflat cu viteza fulgerului în întreaga R. P. Chineză continuă să rămînă în centrul atenției opiniei publice și presei chineze. Ziarele din Pekin publică la 16 ianuarie o expunere mai amănunțită a raportului prezentat de N. S. Hrușciov în cadrul sesiunii Sovietului Suprem al U.R.S.S.

Poporul chinez, scrie ziarul „Jenminjibao" în articolul de fond intitulat „Calea luminoasă spre dezarmarea generală", aprobă cu căldură și sprijină activ hotărîrea guvernului sovietic cu privire la noua reducere unilaterală a forțelor armate. Această hotărîre de importanță istorică este o dovadă convingătoare a năzuințelor sincere de pace ale poporului sovietic și ale guvernului U.R.S.S., o dovadă concretă a măreției fără precedent a Uniunii Sovietice. Este imposibil de imaginat, subliniază ziarul, o acțiune de pace mai convingătoare decît noua reducere unilaterală a forțelor armate ale U.R.S.S., care nu numai că nu face din arma sa rachetă, cea mai bună din lume, un mijloc de intimidare, dar, dimpotrivă, se pronunță cu hotărîre pentru dezarmare, pînă la distrugerea completă a acestei arme.

Comentarii pozitive în presa engleză

LONDRA 16 (Agerpres). — Ziarele engleze din 16 ianuarie publică la locurile cele mai vizibile și sub titluri mari dări de seamă asupra lucrărilor sesiunii Sovietului Suprem al U.R.S.S.

Corespondentul din Moscova al ziarului „Daily Express" subliniază că leit motivul sesiunii a fost „pacea și dezarmarea". Rușii, scrie el, intenționează cu fermitate să oblige Occidentul să accepte dezarmarea. Reducerea forțelor armate sovietice subliniază el, va permite Uniunii Sovietice să și dezvolte într-un ritm și mai rapid economia.

Ziarul „Times" subliniază, de asemenea, că cei 1.200.000 de oameni, care vor fi demobilizați din forțele armate sovietice vor constitui o nouă completare a industriei și agriculturii Uniunii Sovietice.

Ziarul „Daily Worker" publică darea de seamă asupra lucrărilor sesiunii pe prima pagină, sub titlul mare: „Parlamentarii ruși adresează parlamentelor din lumea întreagă chemarea de a reduce forțele armate". Ziarul cere parlamentului englez să fie de acord cu chemarea Sovietului Suprem al U.R.S.S.

Pe scurt

VARȘOVIA. Cu prilejul împlinirii a 110 ani de la nașterea lui Mihail Eminescu, sub auspiciile Clubului presei și cărții internaționale din Varșovia și ale Institutului editorial de stat, a fost organizată o seară închinată marelui poet romîn.

Sub titlul „Marele poet al poporului frate" ziarul „Trybuna Ludu" publică un articol semnat de St. R. Dobrowolski.

Informații despre viața și opera lui Mihail Eminescu, însoțite de fotografii ale poetului au apărut și în alte publicații poloneze.

PARIS. *După cum s-a anunțat, președintele Franței, De Gaulle, La numit pe Louis Joxe ministru al Educației Naționale, pînă în prezent Joxe deținea postul de secretar de stat pe lîngă primul ministru și a fost timp de cîțiva ani ambasadorul Franței în Uniunea Sovietică.*

NEW YORK. După cum relatează agenția France Presse, guvernul Camerunului, care s-a proclamat stat independent la 1 ianuarie 1960, a adresat o scrisoare secretarului general al O.N.U. în care cere admiterea Camerunului în rîndul țărilor membre ale Organizației Națiunilor Unite.

PRAGA. *După cum transmite Ceteka, în zilele de 13 și 14 ianuarie a.c. a avut loc plenara Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, în care s-a hotărît ca la 5 iulie 1960 să fie convocată o conferință națională a Partidului Comunist din Cehoslovacia cu următoarea ordine de zi: cel de-al treilea plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1961-1965; noua Constituție a Republicii Cehoslovace.*

De peste hotare

Din viața tineretului lumii

Schimburi între studenții sovietici și englezi

LONDRA 16 (Agerpres). — TASS transmite: La 15 ianuarie la Londra a fost semnat acordul sovieto-englez cu privire la schimbul de grupuri de tineri și studenți în perioada aprilie 1960 — martie 1961. Uniunea Sovietică va fi vizitată de 260 tineri și tinere din Anglia. Tot atîția reprezentanți ai tineretului sovietic vor vizita Anglia.

In Brazilia 4.000.000 de copii nu învață din cauza lipsei de școli

MONTEVIDEO 16 (Agerpres). — TASS transmite: Ziarul uruguayan „Correio da Manha" relatează că profesorul Francisco Lima a declarat în cadrul celui de-al VI-lea Congres național al reprezentanților institutelor de învățămînt particulare că în Brazilia există 4.000.000 de copii în vîrstă între 7 și 11 ani care nu învață din cauza lipsei de școli.

Elevii italieni demonstrează împotriva experiențelor nucleare

ROMA 16 (Agerpres). — După cum relatează ziarul „Unita", elevii școlilor medii din orașul Bari au organizat la 14 ianuarie o demonstrație în semn de protest împotriva intențiilor Franței de a experimenta bomba atomică în Sahara. O delegație a elevilor a înmînat reprezentanților autorităților orășenești o rezoluție, prin care cere ca guvernul italian să convingă Franța să renunțe la experiențele proiectate.

La a 15-a aniversare a eliberării Varșoviei

VARȘOVIA 16. — Corespondentul Agerpres transmite: Varșovia, capitala R. P. Polone, îmbrăcată în haina de sărbătoare aniversează împlinirea a 15 ani de cînd glorioasele armate sovietice și unitățile primei armate populare poloneze au eliberat o pentru totdeauna de hoardele hitleriste. In cinstea acestui măreț eveniment, numeroase locuri care amintesc martiriul Varșoviei, de luptele purtate de ostașii armatelor eliberatoare sovietice și poloneze și de partizani au fost acoperite cu coroane și jerbe de flori. Incepînd din primele ore ale dimineții numeroase delegații de oameni ai muncii și tineri din fabrici și uzine, instituții și școli s-au îndreptat spre monumentele și locurile istorice legate de eliberarea Varșoviei, cum sînt clădirea unde a avut loc în ilegalitate prima ședință a Consiliului popular al Varșoviei, Mausoleul ostașilor sovietici, Monumentul frăției de arme polono-sovietice din cartierul Praga, Monumentul eroului necunoscut. In fața a numeroase monumente și locuri de execuție, s-au format gărzi de onoare din ostași ai armatei poloneze, membri ai Uniunii Tineretului Socialist și ai Asociației luptătorilor pentru libertate și democrație. La ora [...] salve de tun au evocat acest solemn moment istoric. La Palatul culturii și științei a avut loc o adunare festivă care a fost deschisă de generalul de armată Marian Spychalski, ministrul Apărării Naționale. Apoi, [...] Dworakowski, președintele sfatului popular al Varșoviei a prezentat un raport. Au mai luat cuvîntul delegații orașelor Moscova, Berlin și Praga.

Scrisoarea Consiliului Mondial al Păcii către D. Eisenhower

LONDRA 16 (Agerpres). — TASS transmite: Prezidiul Consiliului Mondial al Păcii a anunțat că a adresat președintelui S.U.A., Eisenhower, o scrisoare în care îi cere să-și revizuiască hotărîrea prin care a renunțat la moratoriul asupra experiențelor cu arma nucleară și cel puțin să nu reînceapă experiențele cu arma nucleară pînă la conferința șefilor de guvern, fixa[tă] pentru data de 16 mai a.c.

In scrisoare se spune:

„Iubite d-le președinte,

După aportul remarcabil care l-ați adus în cursul anu[lui] trecut la cauza slăbirii înco[r]dării internaționale, datorită [că]rui fapt s-a ajuns la un acc[ord] precis ca întîlnirea între șefii [de] guverne să aibă loc la 16 m[ai] am aflat cu cel mai profund [re]gret despre declarația dv din [...] decembrie în problema experi[en]țelor cu arma nucleară.

Considerăm că, independent [de] divergențele care ar rămîne [ne]rezolvate în problema metode[lor] de inspecție, declarația că g[u]vernul american se consid[eră] liber de a reîncepe experien[țele] cu arma nucleară nu poate [să] nu constituie un pericol pen[tru] succesul conferinței în proble[ma] încetării experiențelor nuclea[re] precum și pentru conferința [Co]mitetului pentru dezarmare c[are] trebuie să înceapă în luna m[ar]tie.

Credem că datorită reac[ției] opiniei publice din lumea într[ea]gă vă este cunoscut cît de [pu]ternic este acest sentiment [de] dezamăgire și cît de mare e[ste] acea parte din omenire, c[are] spera că lumea a pășit în sfi[rșit] pe calea care duce la pace [și] dezarmare, și care consideră [că] este din nou amenințată de [re]luarea experiențelor și de pe[rs]pectiva cursei nesfîrșite a în[ar]mărilor.

Greutățile la care vă refe[riți] în declarația dv. au, îndrăzn[im] noi să remarcăm, un carac[ter] mai degrabă politic decît teh[nic]. Dacă există bunăvoința și în[cre]dere reciprocă ele ar putea [fi] înlăturate prin tratative c[are] chiar în cazul că se vor prelu[ngi] sînt mult mai preferabile ve[chii] situații cînd experiențele cu ar[ma] nucleară se efectuau abso[lut] fără nici un control.

Vă vom ruga extrem de [in]sistent să vă revizuiți decla[ra]ția și cel puțin s-o modific[ați] dînd promisiunea că Sta[tele] Unite nu vor relua aceste ex[pe]riențe pînă la conferința șef[ilor] de guverne, la care, sperăm, [că] va fi posibil să se pună per[ntru] totdeauna capăt pericolului [răz]boiului nuclear".

Protestul poporului japonez împotriva vizitei lui Kiși în S. U. A.

TOKIO 16 (Agerpres). — TASS: De îndată ce postul de radio a anunțat plecarea lui Kiși cu avionul în Statele Unite ale Americii pentru a semna tratatul de securitate, în diferite cartiere din Tokio s-au organizat mitinguri ale oamenilor muncii din capitala Japoniei.

In după-amiaza aceleiași zile, în ciuda unei ploi torențiale, din diferite colțuri ale orașului s-au îndreptat spre parcul Hibia coloane de oameni ai muncii din Tokio. In parcul Hibia a avut loc un mare miting de protest împotriva vizitei lui Kiși în Statele Unite ale Americii. Peste 30.000 de oameni ai muncii din Tokio au declarat că sînt ferm hotărîți să împiedice ratificarea alianței militare japono-americane.

Participanții la miting au adoptat în unanimitate o declarație și o rezoluție de protest împotriva plecării lui Kiși în Statele Unite ale Americii. In clișeu — un aspect de la o manifestație de protest din Tokio împotriva semnării noului tratat de securitate japono-american.

Bilanț și perspective

Anul 1959 a fost un an de neuitat pentru economia națională a Uniunii Sovietice care a intrat în procesul construcției desfășurate a comunismului, un an de neuitat pentru știința și tehnica sovietică care a obținut minunate victorii în Cosmos și în domeniul utilizării în scopuri constructive a energiei atomice. In sfîrșit, sub imperiul victoriilor tehnico-științifice ale socialismului, relațiile internaționale au suferit unele modificări: mulți oameni din lumea occidentală s-au trezit la realitate pronunțîndu-se pentru renunțarea la folosirea forței în relațiile dintre state, ideea coexistenței pașnice cu corolarul ei imediat — întrecerea economică a celor două sisteme — cîștigînd tot mai mult diferitele cercuri ale opiniei publice internaționale. In pragul deceniului al șaptelea se conturează limpede o nouă etapă în dezvoltarea relațiilor internaționale ce va aduce noi victorii în desfășurarea politicii de pace a țărilor din sistemul socialist. Convingerea popoarelor este că această etapă va deveni pentru întreaga omenire o perioadă de pace trainică. Această convingere se reflectă și în raportul prezentat de N. S. Hrușciov la sesiunea Sovietului Suprem al U.R.S.S. care s-a ținut la Moscova.

Din fiecare frază a raportului lui N. S. Hrușciov se degajă un optimism tonificant, o încredere desăvîrșită în viitorul poporului sovietic și în evoluția pașnică a societății omenești.

„Racheta cu șapte trepte" în acțiune

Pînă de curînd, liderii lumii capitaliste refuzau să ia în serios intenția poporului sovietic de a ajunge din urmă, și de a întrece Statele Unite în ceea ce privește producția pe cap de locuitor. Acum însă, din toată înfumurarea burgheză n-a mai rămas prea mult lucru.

Uniunea Sovietică, numai în 1959 — primul an al septenalului — a obținut succese atît de evidente în dezvoltarea forțelor de producție ale țării, în crearea bazei tehnice materiale a comunismului, în ridicarea bunăstării a oamenilor muncii, în dezvoltarea continuă a democrației socialiste și în consolidarea orînduirii sociale sovietice și de stat încît Occidentul a rămas dezorientat.

După cum rezultă din raportul prezentat de tovarășul N. S. Hrușciov, producția industrială a crescut într un an cu peste 11 la sută în loc de 7,7 la sută, realizîndu-se un spor de 50 miliarde ruble. Au fost date în exploatare 1.000 de noi mari întreprinderi industriale. In ultimii 6 ani, producția industrială a crescut cu 90 la sută, iar aceea a S.U.A. numai cu 11 la sută.

Cînd presa sovietică a publicat acum un an prevederile planului septenal, unii ziariști occidentali au făcut uz de următoarea metaforă: Uniunea Sovietică a lansat o rachetă cu șapte trepte însă chiar din primul an se constată că acestei „rachete" i s-a imprimat o asemenea accelerație, încît cele „șapte trepte" ale ei o vor duce la obiectiv cu mult înaintea termenului stabilit. In cazul de față nu se mai poate vorbi de un combustibil misterios. Forța miraculoasă o constituie noile relații de producție ale societății socialiste care dau cîmp larg de dezvoltare forțelor de producție, eforturile poporului sovietic pentru crearea unei industrii proprii de prim rang, cadrele excelente de oameni de știință, specialiști cu înaltă calificare în toate ramurile și în primul rînd, credința nestrămutată că în întrecerea economică pașnică cu orînduirea capitalistă, comunismul va izbîndi. In momentul de față se poate alcătui o întreagă bibliotecă numai din documentele oficiale și din declarațiile politicienilor americani în care sînt recunoscute marile succese ale Uniunii Sovietice.

Sistemul socialist dispune de capacitatea de a asigura dezvoltarea neîncetată a economiei într-un ritm necunoscut lumii capitaliste. Prin succesele lor remarcabile, țările socialiste își aduc contribuția lor la victoria inevitabilă a socialismului în întrecerea pașnică cu capitalismul.

Oamenii de știință sovietici au explorat Cosmosul spre cunoașterea enigmelor lui, au strunit atomul, și au dezvoltat tehnica electronică. In Pacificul central încep experiențele cu rachete destinate să intervieveze sistemul planetar. Intreaga lume recunoaște că în domeniul tehnicii rachetelor Uniunea Sovietică a lăsat în urmă țările capitaliste cu cîțiva ani. „S-a acceptat în general că pînă în 1961 — scrie ziarul „New York Times" — S.U.A. nu pot spera că vor reuși să lanseze rachete de o mărime și greutate egală cu cele ale rachetelor pe care Uniunea Sovietică le-a și lansat. Uniunea Sovietică își manifestă acum intenția de a ajunge departe pe calea pe care Statele Unite abia caută să ajungă din urmă pietrele de hotar marcate de primii trei sateliți artificiali ai pămîntului și de primele trei lansări de rachete spre Lună". Forța de propulsie a primei trepte a rachetelor folosite de sovietici în ultimele lor experiențe cosmice este de aproape trei ori mai mare decît a celei mai puternice rachete americane. Există indicii, conclude „New York Times", că pentru lumea occidentală 1960 ar putea fi anul cel mai sumbru din cei trei ani de după lansarea primului sputnik, în ce privește realizările în spațiul cosmic.

Coexistență pașnică consolidată prin dezarmare

Popoarele țărilor socialiste sînt ferm convinse că anul 1960 va aduce succese răsunătoare nu numai în explorarea spațiului cosmic, care, fără îndoială reprezintă o expresie concentrată a biruințelor pe toate tărîmurile ci și în domeniul relațiilor internaționale. Caracterizînd evoluția evenimentelor din ultima vreme, tovarășul N. S. Hrușciov a relevat în raportul său că norii pericolului de război au început să se destrame, deși nu atît de repede cum ar fi de dorit și că „tendința generală este următoarea: încordarea din relațiile internaționale începe să slăbească, adepții „războiului rece" suferă înfrîngeri". Sub impulsul unor factori bine precizați — creșterea considerabilă a puterii economice a comunității țărilor socialiste în frunte cu Uniunea Sovietică, supremația statului sovietic în toate ramurile științei și tehnicii contemporane, existența unui raport de forțe pe arena mondială ce asigură superioritatea statelor iubitoare de pace — în diplomația unor puteri occidentale au apărut elemente raționale și lucide, cu toate că sînt încă destul de fragile.

Politica de pace a Uniunii Sovietice corespunde năzuinței tuturor popoarelor spre liniște și preocupări creatoare, influențînd relațiile internaționale.

Uniunea Sovietică care în cursul anului trecut a desfășurat o importantă activitate în ceea ce privește contactele și întîlnirile dintre șefii de state și de guverne, consideră că în procesul de măcinare a „războiului rece", aceasta a devenit „metoda cea mai eficace și mai promițătoare de îmbunătățire a relațiilor între state și de realizare a unei înțelegeri în problemele internaționale nereglementate". Deaceea Uniunea Sovietică depune intense eforturi pentru asigurarea convocării conferinței conducătorilor din Est și Vest în scopul realizării unei înțelegeri asupra celor mai actuale probleme internaționale și înlăturării surselor de încordare internațională.

Din raportul lui N. S. Hrușciov se desprinde o idee esențială: în anul 1960 activitatea diplomatică dusă în slujba menținerii și consolidării păcii, a dezvoltării coexistenței pașnice în lume nu trebuie să sufere nici un fel de stagnare. Chiar în primul trimestru al acestui an fruntași ai statului sovietic vor întreprinde vizite de prietenie în țările Asiei — Indonezia, India, Birmania, Nepal și Afganistan, iar la Moscova urmează să sosească președintele Italiei. Interesele păcii și securității popoarelor impun ca simptomele de înfrîngere ale politicii și promotorilor „războiului rece" să se generalizeze. Pentru aceasta e necesar să se împiedice încercările de regrupare a adepților aventurii periculoase în relațiile internaționale în rîndul cărora se numără în primul rînd arhimiliardarul Rockefeller, politicieni faliți ca Truman și Acheson, anumite cercuri de la Bonn. Datoria opiniei publice iubitoare de pace este de a da necontenit lovituri adepților „războiului rece", una mai puternică decît alta — pentru a-i izola, pentru a-i ținti la stîlpul infamiei.

In situația actuală nu mai există inevitabilitatea fatală a războaielor și războiul poate fi și trebuie înlăturat pentru totdeauna din viața societății omenești. Singura cale care duce la izbăvirea omenirii de nenorocirea războiului este dezarmarea generală și totală. Ea deschide calea spre o pace trainică și spre dezvoltarea economiei pentru toate țările, pentru toate popoarele.

Călăuzită de înalte principii etice în relații internaționale, și anume crearea condițiilor necesare asigurării unei păci trainice și îndelungate în lume, Uniunea Sovietică a purces la o nouă reducere a forțelor sale armate, independent de felul cum vor evolua discuțiile asupra dezarmării în comitetul celor zece sau în alte organe internaționale. Această acțiune de mare însemnătate internațională reprezintă o măsură concretă pe calea materializării propunerilor privitoare la dezarmare generală și totală, constituind o nouă dovadă a voinței de pace a statului sovietic. Hotărîrea Uniunii Sovietice de reducere a forțelor sale armate reflectă încă odată voința de pace a statului sovietic și dorința guvernului sovietic de a depăși stadiul discuțiilor sterile în domeniul dezarmării.

Se prevede ca în decurs de 1-2 ani efectivul forțelor armate ale U.R.S.S. să fie redus cu încă 1.200.000 oameni și să ajungă astfel la 2.423.000 oameni. Astfel efectivul forțelor armate sovietice va fi mai mic decît nivelul indicat în propunerile occidentale cu prilejul discutării problemei dezarmării în 1956. Această măsură este determinată de dezvoltarea economiei sovietice, de realizările gîndirii tehnico științifice care au creat condițiile pentru reducerea forțelor armate fără ca să se micșoreze cu aceasta puterea de apărare a Uniunii Sovietice. In afară de aceasta, s-a ținut seama de întărirea și creșterea puternicului lagăr socialist care constituie bastionul trainic al păcii. N. S. Hrușciov a declarat că Uniunea Sovietică a acumulat cantitatea necesară de arme atomice și cu hidrogen, că dispune de o puternică tehnică a rachetelor, care a trecut la muzeu aviația, armele convenționale etc. „Astăzi, a spus N. S. Hrușciov, armata sovietică dispune de asemenea mijloace de luptă și de o asemenea putere de foc cum nici o armată nu a avut vreodată".

Uniunea Sovietică a întreprins reducerea forțelor armate pentru că nu vrea războiul, pentru că nu intenționează să atace pe nimeni, nu vrea să amenințe pe nimeni și nu are nici un fel de țeluri de cotropire. De asemenea, strălucita inițiativă pașnică a guvernului sovietic, pe lîngă însemnătatea ei practică are și o profundă semnificație morală căci ea favorizează destinderea și precipită încrederea între state și popoare. Dacă partenerii occidentali nu vor fi de acord să urmeze exemplul Uniunii Sovietice, aceasta va dezamăgi toate popoarele, a subliniat N. S. Hrușciov, și fără îndoială ele vor pune sub semnul întrebării declarațiile formal-pacifiste ale unor politicieni [din] Occident.

Calea spre o pace train[ică] spre izbăvirea omenirii de [coș]marul războaielor mondiale [dis]trugătoare trece numai [prin] coexistența pașnică între stat[e cu] sisteme sociale diferite, con[soli]dată prin dezarmare. Coexis[ten]ței pașnice trebuie să-i fie [su]bordonată în prezent activit[atea] șefilor de state, lupta popoar[elor] de pretutindeni. Popoarele [in]sistă ca S.U.A., Anglia, Fr[anța] și celelalte puteri occidentale [să] se integreze fără nici un fel [de] reținere în eforturile ce se de[pun] în lume în direcția slăbirii [în]cordării și a îmbunătățirii [rela]țiilor internaționale pe baza p[rin]cipiilor coexistenței pașnice. [Ori]care țară — mare sau mică [—] are posibilitatea să-și aducă [con]tribuția sa la succesul cauzei [des]tinderii, atît pe plan mondia[l cît] și în zona geografică din [care] țara respectivă face parte.

Țara noastră — în acest [...] — a dovedit și dovedește n[...] tat că pășește pe calea înțel[ege]rii realităților din viața inte[rna]țională, militînd neobosit pe[ntru] triumful principiilor coexiste[nței] pașnice.

Importantele idei cuprinse [în] raportul tovarășului N. S. H[ruș]ciov vor contribui într-o mă[sură] simțitoare la stimularea ac[tivi]tății forțelor păcii din într[eaga] lume. Poporul nostru, tînăra [ge]nerație din Republica Popu[lară] Romînă, a primit cu bucuri[e și] cu viu interes raportul pre[zen]tat de tovarășul N. S Hruș[ciov] la sesiunea Sovietului Suprem [al] U.R.S.S., raport de o uriașă [în]semnătate internațională n[...] să proclame lumii întregi [că] problemele păcii sînt de o a[ctuali]tate stringentă și că anul [1960] trebuie să asigure cauzei p[ăcii] succese și mai mari.

VALENTIN URU[...]

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA: București Piața „Scînteii", Tel. 17.60.10. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii". STAS 3452 52.